

AREGGEL

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÖKK SZILARD-UTCA 19
SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFONJAI: JOZS. 443-26, JOZS. 334-42

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Elfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 120 lira, 2 francia frank

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASARNAP DELUTANTÓL REGGELIG: JÓZSEF 303-20, JÓZSEF 310-16

VII. évfolyam

Budapest, 1928 január 9

7. szám

Benes lapja azt a vakmerő vádat emeli Magyarország ellen, hogy a szentgotthárdi fegyverszállítás „cimzettje nincs messze a magyar katonai kincstártól“

„Nem fogjuk öbetett kézzel szemlélni az új európai rend fölforgatásának ilyenfajta előkészületeit!“ — írja a cseh féléhivatalos

A kisántánt a Népszövetség Tanácsától külön ellenőrzőbizottság kiküldését akarja kérni Magyarországra

Prága, január 8.

A „Magyar Távirati Iroda“ jelenti: A csehszlovák külügyminisztérium féléhivatalos lapja, a „Ceske Slovo“ írja: A magyarok elég aránytalanok még ma is azt állítani, hogy a Szentgotthárdon lefogatott szállítmány átmeneti áru volt valamely Magyarországon kívüli eső címzett számára. Ugy a katonai és vámközvegek, mint a féléhivatalos sajtó magatartásából kitűnik, hogy

a címzett nincs messze a magyar katonai kincstártól.

Ha meggondoljuk, hogy az összes diákszövetség és az Ebredő Magyarok szervezetei tulajdonképpen katonai szervezetek, ez azt jelenti, hogy a Magyarországra számára a békeszerződésben megállapított 35.000 zsoldos létszám nem vehető alapul. Magyarországra lényeges katonai képességének megítélésére. A haderő pótkeretei nagyon kiterjedettek és minden elképzelést fölfülmálnak, aktivitásuk problémája nem egyéb fölszereltségük problémájánál.

Ezért kezdték meg a magyarok a nagybani fegyversempészt, ezért építették ki a titkos fegyverkezés egész rendszerét.

A kisántánt államai nemcsak formálisan, hanem anyagilag is érdekelték voltak és maradtak abban, hogy Magyarországra miként tartja be a trianoni szerződés valamennyi rendelkezését. A kisántánt államai nem tűrhetik, hogy megismétlődjék az 1921. évi Károly-puces, vagy egyéb hasonló magyarországi események. Ezért pártatlan

vizsgálat szükséges nemcsak magában a szentgotthárdi incidensben, hanem minden egyébben is, ami ezzel összefügg.

Magyarországra a mi szempontunkból Közép-európában a reakció bástyája, a régi rezsim erőssége, ahonnan ez a rezsim Európa új rendjének fölforgatására tör.

Nem fogjuk öbetett kézzel szemlélni ennek a folyamatnak ilyenfajta előkészületeit.

Belgrád, január 8.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Szentgotthárdon leleplezett fegyversempészes élénken foglalkoztatja a kisántánt kormányait, amelyek erre vonatkozólag több jegy-

zetek vállaltak és jelenleg is állandó érintkezésben vannak.

Az eddigi jegyzékváltás eredménye, hogy a jugoszláv, cseh és román kormány együttes és közös eljárásban állapodik meg egymással. A „Vossische Zeitung“ belgrádi tudósítója erre vonatkozólag azt az információt szerezte, hogy a három kormány közös jegyzéket intéz a Népszövetség titkárságához, amelyben kéri a fogják, hogy

a Népszövetségi Tanács, amely Magyarországra fölött a katonai ellenőrzést gyakorolja, küldje ki ellenőrzőbizottságát a fegyversempészt minden részletének földértésére.

Ehhez természetesen az volna szükséges, hogy

a Tanács rendkívüli ülést hívják egybe,

mert a Népszövetség katonai ellenőrzőbizottsága csak a Tanács határozata alapján szállhat ki Magyarországra. A kisántánt kívánsága szerint ennek a bizottságnak nemcsak a legutóbbi fegyversempészt ügyet kellene megvizsgálnia, hanem ezenkívül meg kell állapítania azt is, mennyiben felelt meg eddig Magyarországra a békeszerződésben rá rótt le szerelési kötelezettségének.

Berlin, január 8.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A „Vossische Zeitung“ Belgrádból keltezett táviratban részletesen foglalkozik a szentgotthárdi incidenssel. Mielőtt a kisántántnak a Népszövetséghez intézendő jegyzékét ismerők — írja a lap —, nem lehet véleményét mondani ennek a lépésnek várható következményéről.

Vajjon a kisántánt tényleg ilyen súlyos föladattal akarja-e megterhelni a Népszövetséget,

amely föladat Olaszországnak, mint tanácsagának, helyzete folytán, fölötté nehéz lenne? Ha azonban a kisántánt azt hinná, hogy a magyar kérdés részletes letárgyalásáról nem mondhat le, akkor ez annak a jele lenne,

amennyire félnek Magyarországra szomszédait és a prágai, belgrádi és bucaresti kormányok mennyire veszélyeztetettnek látják a békét.

Nyavalygó gerinctelenség

Nem hinném, hogy Bethlen, Vass vagy Klebelsberg élvezettel szopogatná azokat az émelegyösen edes medveucorbonbonokat, amiket némely buzgó pályatársaim hétről-hétre újságstanciliban prezentálnak nekik. Ők szegények, akiknek munkakabátjuk a lakájlibéria, akik hideg acéttól helyett lihegő piros nyelvükkel esiklandozzák a papirost, bizonyára nem is tudják, mit esleksenek. A majmok enyelegnek úgy a kókuszdióval, mint Bartha Miklós, Kaas Ivor és Rákosi Jenő utódai egy miniszter köhintésével, egy államtitkár tüszentésével, egy képviselő krákogásával. Ha szerencsésen kifogják egy nagyméltóság valamely testi megnyilvánulását, Nurmit lépípáló fürgeséggel közlik a nyilvánossággal. Na és ha egy miniszteri autónak az unalmas álldogálásban befagy a motorja, vagy nem szuperál az önindítója, ha — Uram, bocssá! — befújja az utat a hó, amelyen történetesen négy excellenciás kerék robot, akkor megeresztk a nadrágszíjat és olyan ditirambust zengenek, hogy a nyál összefut az olvasó szájában. Sercintésre persze. Hiszen bänná az ördög a bizantinizmusnak e nyomdafestékben vonalóg fekete miséit, ha a nyavalygó gerinctelenség ragályával nem fertőzökné meg a koldus ország amugyis sárban csuszásra, hódoló citerázásra oly hajlamos közszellemét. De az orrukra kell koppintani a publicisztikai örömlényeknek azért is, mert tolakodó hitelgésükkel azokat is megrontják, akik előtt pítiznek, mint az öbéli kutyák. Hiszen különben is: die Politik verdirbt den Charakter. Hátha még a hatalom birtokosai mást nem hallanak, mint galambbugást, pacsirtatrillázást és feeskecsicsergést! Nem is csodálom, ha végül is szikrázó megvetést éreznek a lábaik előtt ténfergő, hódolatlól hentergő eselédvilág iránt és sétára sem indulnak anélkül, hogy tárcájukba némi morzsát, madár-cledelt ne pakolnának. Legyen miből esipegetni a fókáknak! Csodálkozzunk rajta, ha a szférák muzsikájában egyetlen férfias sóhaj fülszört riktótságnak hangzik, ha az ellenvélemény kötekedés, a bíralat tekintélyrombolás, a meggyöződés konok elvakultság! Az igazi politikai újságíró, a mind halálgal való elvhűség bajnoka, ellobban, mint a faklya, hogy másoknak világitson, az írásaiban a csillagokig szárnyal és az örökkévalósággal viaskodik. Hajbokoló, lotó-futó kortársaim, de messze is estek a fájuktól. Elv, önértet, igazság, önfeláldozás, helytállás, ugyan kérem, röhej! Minden soruk a porban kuszik, mint a giliszta. Róma romlása előtti századokban a konzulok, mielőtt nyugalomra tértek, a sors forgandóságáról és a mulandóságról való énekeket daloltattak. És tisztelőt adtak a vateseknek. Vajjon nem nemesebb idő volt ez, mint ama késő Cézárók kora, amikor a Brutusok és Cassiusok utódai koszorukat dobálták a jelen kegyenceinek ágyaira!

A debreceni nagy gabonacsalás ügyében ma Baumfeld Gézá, az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár volt igazgatóját hallgatják ki

Debrecen, január 8.

(A Reggel tudósítójától.) A debreceni 4 milliópengő nagy gabonacsalás ügyében a budapesti főkapitányság részéről Csákányi László rendőrfőfelügyelő

vasárnap Debrecenben befejezte a nyomozást.

A letartóztatott Fülöp Sándor igazgató és társain kívül az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár

pénztár

főjelentést tett azok ellen is, akiknek állásuknál fogva ellenőrizni kellett volna Fülöp működését.

E főjelentés folytán ma Budapesten folytatják a nyomozást és valószínű, hogy még megkezdődő fordulatok történnek a bűnügyben. A mai nyomozást Baumfeld Géza, az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár volt igazgatójának kihallgatásával kezdik meg.

Vasárnap délelőtt Berlinben újból rettenetes robbanókatasztrófa történt: egy grunewaldi villa, amelyben robbanóanyagokkal kísérleteztek, a levegőbe repült s valósággal eltűnt a föld színéről

Egész Berlint megrázkódtatta a szörnyű robbanás, amely a villa tulajdonosát, inasát és szobalányát darabokra tépte. A házmaster és felesége, továbbá három leánya és öt háztartási alkalmazott a kórházban haldoklik

Berlin, január 8.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A esütörtöki Landsberger-Alle-i nagy robbanás után, amely tizenkét emberéletet követelt el az áldozat, vasárnap délelőtt egy

méreteiben még annál is hatalmasabb robbanás rázkódtatta meg egész Berlint, amely csak azért nem multá fölül az áldozatok számát illetően a esütörtöki katasztrófát, mert ezuttal a robbanás színhelye nem bérház, hanem családi villa volt.

Vasárnap délelőtt 10 órakor Berlint egy az egész fővárosban hallható hatalmas detonáció rázta meg. A robbanás fészke egy grunewaldi villa volt, amelynek tulajdonosa dr. Stammer egészségügyi tanácsos. A villa tulajdonosának sógora, dr. Weingärtner, a villában laboratóriumot rendezett be, amelyben robbanóanyagokkal kísérleteztek anélkül, hogy ezt előzően a rendőrhatalóságnak bejelentette volna. Vasárnap délelőtt a laboratóriumban

robbanás történt, amelynek következtében a villa és az autogarázs légherőpült. A detonáció ereje oly nagy volt, hogy egész Berlinben földrengéshez hasonló jelenségek voltak észlelhetők.

Az ablaküvegek megreztek, többhelyütt az ablak mellett tartózkodókat a légnyomás ereje földhöz szította. Dr. Stammer, a villatulajdonos a robbanás szobájából a parkba dobta ki, ahol később teljesen szétroncsolt testrészeit találták meg. Az egyik szobalányt és az egyik inas szintén hasonló sors érte.

Róma, január 8.

(A Reggel tudósítójától.) Pius pápa vasárnap délelőtt szentelte püspökké Serédi Jusztiniánt a sxtini kápolnában és átadta neki az érseki palliumot.

Róma, január 8.

(A Reggel tudósítójától.) Reggel 8 órakor a Portone di Bronzo környéke már hangos volt a magyar zarándokok beszédjétől, akik szombaton este érkeztek Rómába. A zarándokok

reggel 8 órakor vonultak föl a Scala Regia-n a sxtini kápolnába. A pápa érkezése előtt vonult be Albrecht főherceg feleke diszmagyarban Piret de Bihain báró és Bornemissa Lipót báró kíséretében. Ugyanekkor érkezett a magyar kormány képviselőiben Barca György követ feleségével és Balásy Antal követesi titkárral. A követ szintén fekete diszmagyarban volt. Az előkeisegek a szentélyben foglalták helyet. Ugyanott foglalt helyet Zichy Aladár gróf és Károlyi József gróf is. A főszentelésen megjelentek még:

száznál több tisztozó foglalkozik a romok eltakarításával,

mert attól tartanak, hogy a romok alatt még mások is lehetnek. A sötétség beálltával fény-szórók segítségével folytatják a menési munkálatokat. A megejtett tűzvizsgálat alkalmával megállapították, hogy a villában hatóság engedély nélkül igen nagylövegtű robbanóanyagot halmoztak föl. Két pince szintélszigetve volt ilyen anyagokkal, sőt még két röplöblombát is találtak. Csodával határos, hogy a robbanás nem érite ezeket az anyagokat, mert ha ez a nagylövegtű robbanó anyag is fölrobban volna, akkor a grunewaldi villanegyedben kő kövön nem marad. A villában tartózkodó dr. Weingärtner és évek óta bérben fekvő felesége, különösképen sértetlenek maradtak.

A házmaster és felesége, három leánya, továbbá öt háztartási alkalmazott életveszedelemes állapotban fekszenek a kórházban. A robbanási szakértők megállapították, hogy a robbanást fölrobbanó gyutaesok okozták, miután a romok között ilyen gyutaesok alkatrészeit találtak meg. Több száz méter körzetben a fölrobbanó villa környékén a villa egyes részei, fatörzsek, ajtók, deszkák, továbbá butoradarabok és mindenféle házi felszerelés borította a kerteket. Érdekes, hogy a villa közvetlen közelében levő épületek sértetlenek maradtak, míg a nagyobb távolságban levő házak ablakait a detonáció ereje bezúzta, sőt magának a villának homlokzati része is csak kisebb sérüléseket szenvedett, ellenben a villa udvari része és a garázs teljesen romhalmazzá dőlt össze. Még az esti órákban

száznál több tisztozó foglalkozik a romok eltakarításával,

mert attól tartanak, hogy a romok alatt még mások is lehetnek. A sötétség beálltával fény-szórók segítségével folytatják a menési munkálatokat. A megejtett tűzvizsgálat alkalmával megállapították, hogy a villában hatóság engedély nélkül igen nagylövegtű robbanóanyagot halmoztak föl. Két pince szintélszigetve volt ilyen anyagokkal, sőt még két röplöblombát is találtak. Csodával határos, hogy a robbanás nem érite ezeket az anyagokat, mert ha ez a nagylövegtű robbanó anyag is fölrobban volna, akkor a grunewaldi villanegyedben kő kövön nem marad. A villában tartózkodó dr. Weingärtner és évek óta bérben fekvő felesége, különösképen sértetlenek maradtak.

száznál több tisztozó foglalkozik a romok eltakarításával,

mert attól tartanak, hogy a romok alatt még mások is lehetnek. A sötétség beálltával fény-szórók segítségével folytatják a menési munkálatokat. A megejtett tűzvizsgálat alkalmával megállapították, hogy a villában hatóság engedély nélkül igen nagylövegtű robbanóanyagot halmoztak föl. Két pince szintélszigetve volt ilyen anyagokkal, sőt még két röplöblombát is találtak. Csodával határos, hogy a robbanás nem érite ezeket az anyagokat, mert ha ez a nagylövegtű robbanó anyag is fölrobban volna, akkor a grunewaldi villanegyedben kő kövön nem marad. A villában tartózkodó dr. Weingärtner és évek óta bérben fekvő felesége, különösképen sértetlenek maradtak.

száznál több tisztozó foglalkozik a romok eltakarításával,

mert attól tartanak, hogy a romok alatt még mások is lehetnek. A sötétség beálltával fény-szórók segítségével folytatják a menési munkálatokat. A megejtett tűzvizsgálat alkalmával megállapították, hogy a villában hatóság engedély nélkül igen nagylövegtű robbanóanyagot halmoztak föl. Két pince szintélszigetve volt ilyen anyagokkal, sőt még két röplöblombát is találtak. Csodával határos, hogy a robbanás nem érite ezeket az anyagokat, mert ha ez a nagylövegtű robbanó anyag is fölrobban volna, akkor a grunewaldi villanegyedben kő kövön nem marad. A villában tartózkodó dr. Weingärtner és évek óta bérben fekvő felesége, különösképen sértetlenek maradtak.

A pápa vasárnap délelőtt püspökké szentelte Serédy biborost és átadta neki az érseki palliumot

Róma, január 8.

(A Reggel tudósítójától.) Pius pápa vasárnap délelőtt szentelte püspökké Serédi Jusztiniánt a sxtini kápolnában és átadta neki az érseki palliumot.

Róma, január 8.

(A Reggel tudósítójától.) Reggel 8 órakor a Portone di Bronzo környéke már hangos volt a magyar zarándokok beszédjétől, akik szombaton este érkeztek Rómába. A zarándokok

reggel 8 órakor vonultak föl a Scala Regia-n a sxtini kápolnába. A pápa érkezése előtt vonult be Albrecht főherceg feleke diszmagyarban Piret de Bihain báró és Bornemissa Lipót báró kíséretében. Ugyanekkor érkezett a magyar kormány képviselőiben Barca György követ feleségével és Balásy Antal követesi titkárral. A követ szintén fekete diszmagyarban volt. Az előkeisegek a szentélyben foglalták helyet. Ugyanott foglalt helyet Zichy Aladár gróf és Károlyi József gróf is. A főszentelésen megjelentek még:

Shvoy Lajos székesfehéri püspök, Bárdos Remig pannonhalmi főpápa.

Az esztergomi főegyházmegye képviselőitében Kohl Medárd felszentelt püspök és Drahos János prelátus, a veszprémi egyházmegye képviselőitében Csizsarik János címzetes püspök, a kultuszminiszter képviselőitében Breyer István prelátus, Mészáros János budapesti érseki helynök, Nemes Antal címzetes püspök és az egyházmegyék képviselői.

Félkilenc órakor kezdődött a bevonulás a sxtusi kápolnába. A svájci gárda sorfalra köztölt a pápai udvar tagjai jöttek be, majd a kardinálisok, köztük Gasparri bíboros államtitkár, azután a pápa, mögötte a fődvnyarmenter és a főkamaras. Ezután

bíboros öltönyben Serédi Jusztinián

a szertartásmaster kíséretében, majd a nemesi testőrség zárta be a menetet. Megkezdődött a szertartás, amely három óra hosszáig tartott. A pápa elfoglalta a pápai trómust, ahol felöltöztették a miséhez, amelynek két bíboros segédkezett. Serédi eskütelte után a pápa folytatta a misét, azután Serédi újára huzza a püspöki gyűrűt és kezébe adja a pásztorbotot és evangéliumot, majd tovább misézik. Azután átveszi Serédi a pápa ajándékát,

ezüstbe és aranyba foglalt két kenyeret és ezüst- és aranyhordócskába öntött bort.

Serédi most már a följárni marad és ott folytatja a papával együtt a ketős misét. Ur-felmutatás után megáldozta a pápa Serédi, miután az oltár mellett álló nemesi testőrség karddal tisztelget és tédre ereszkedik. Most következett a püspöksüveg és a keztyű átadása. A pápa Serédi fejére tette a püspöksüveget és kezébe adta a keztyűt. Az új püspök teljes díszben egyedül ül az oltár közepén, végigmegy a sxtusi kápolnában és áldást oszt, visszatér a följárhoz.

Az érseki pallium átadása következett. A szertartás után a pápa reggelt adott, amelyen megjelentek a Rómában tartózkodó magyarok. A reggelin tokait szolgálták föl és

a pápa Magyarországra üritette poharát.

Egy komáromi huszár féltékenységi drámája Budapesten

(A Reggel tudósítójától.) Balniczky Géza huszárszakaszvezető vasárnap este Komáromból feleségével együtt Budapestre jött, hogy itt a Dobozy-utca 8. szám alatt lakó rokonait meglátogassák. Amikor beléptek a lakásba, Balniczky meglepetve látta, hogy ott ül Forster János komáromi sóffér, aki miatt feleségére féltékeny volt. A sóffér, amint megpillantotta a férjet, kisetett a lakásból. Balniczky azonban

utánalótt s a golyó a sóffér baltenyerét furta át.

A rendőrök a házaspárt és a sebesült bevitték a főkapitányra, ahol Balniczky kijelentette, hogy csak megállásra kényszerítette a sóffért. A rendőrség Balniczkyt átadta a katonai hatóságnak.

MAISON ROSENBERG

Személynök-utca 16. sz.

Hétfőn és kedden (január 9, 10) elsőrangú párisi coulur-házakból 50 darabból álló eredeti estélyi ruhamodell-kollekció kerül eladásra előnyös áron

HITEL:

értékpapírokra, autóra, zongorára, szőnyegre és kereskedelmi arukra

BANK ÉS ÁRUFORGALMIAL
V. Nádor-utca 39. Telefon 108-84

ZÁLOGCÉDULÁKAT kivetők, énszerketek barkitelt dírváiban veszték Singer IV, Egyetem-u. 11. Egyetem-ter carkán

PIRELLI PNEU- ÉS TÖMÖRGUMI Automobil Ken. Rt. Budapest, Bálvány-u. 12

NÓ- és sárcipőjavító Szegei gumiüzem VI. Lázár-utca 13. sz.

Balról a harmadik Balról a harmadik Balról a harmadik Balról a harmadik Somogyi Nusi vendégléptéval a

Royal Orfeumban Telefon: J. 421-68

A férj csokolódzás közben töből leharapta felesége nyelvét a Szegényház-téren, mert féltékeny volt reá

A földön megtalált leharapott nyelvet a rendőrségről később vitték a Rókusba, ahol az orvosok már nem varrhatták vissza Sós László cipésmestert, aki azt állítja, hogy ellenállhatatlan kényszerből követte el tettét, letartóztatta a rendőrség

(A Reggel tudósítójától.) A legfantasztikusabb szerelmi drámák történetében is ritkítja párját az pszichopatológikus szerelmi merénylet, amelyet egy férj követett el szombaton este fiatal felesége ellen: a férj

féltékenységi rohamában, a szó legtragikusabb értelmében, teljesen leharapta csinos felesége nyelvét.

Szombaton délután 6 órakor történt a Szegényház-téren, hogy az őrszolgálatot teljesítő rendőr a templom mögül szörnyű sikoltást hallott. Azonnal a hang irányába futott. A templom mögött egy csinos fiatal nő talált, aki félig eszméletlenül roskadt a templom falához,

szájából hatalmas sugárban ömlött a vér, beszélni nem tudott és csak intogott egy férfi után, aki hanyat-homlok menekült.

A rendőr a menekülő után vette magát és rövid, heves hajszát követően sikerült a menekült elfognia. A férfivel most visszaküldték a nőhöz, aki ekkor már elvesztette eszméletét. A rendőr gyorsan értesítette a mentőket, akik hamarosan kikerkeztek. Még a mentők is meglepetéssel konstatálták, hogy

ilyen esetik még nem volt: a szerencsétlen asszony nyelve teljesen kiszakadt.

Az első segély után a mentők a legnagyobb gyorsasággal szitttek a sebesülte a Rókuskörházba, hogy ott az orvosok műtétet segítsenek rajta. Amint a mentők eltávoztak, a rendőr az elfogott férfitől megtudta, hogy az illető Sós László 34 éves budapesti cipésmester, a nő a felesége, akinek nyelvét ő harapta le. A rendőr erre rövid kérdés után

a dráma színhelyén meg is találta a leharapott nyelvet, amelyet papírosra csomagolva vitt be a főkapitányságra

s mint bűnjelvet csatolta jelentéséhez Sós László előállításakor. A rendőrségen nyomban megkezdte Sós László kihallgatását. A fiatal férj elmondta, hogy feleségével, Vincze Gizellával szerelmi házasságot kötött. Házassága nem volt boldog, mert féltékenykedni kezdett feleségére, aki nagyon csinos asszony. A féltékenységi jelenetek miatt nemrégiben külön költöztek egymástól, de azóta is többször találkoztak, hogy kibékülésükről tárgyaljanak. Így találkoztak szombaton délután is. Hosszu sőtát tettek, ezekben kibékültek és amikor a Szegényház-téren értek, a templom mögött, ahol akkor senki sem járt.

a béke megpecsételésüül csokolódnia kezdtek.

— Én nem akartam leharapni feleségem nyelvét — vallotta Sós László —, de csokolózás közben eszembejött, hogy mennyit szenvedtem, mert a feleségem féltékeny volt és erre

valami rettenetes kénszertől hajtván, erősen megcsókoltam és teljes erőmből át-haraptam a nyelvét.

Borzasztóan megdöbbentem, amikor feleségem iszonyu sikoltást hallottam és ebben a pillanatban

arra eszméltem, hogy a nyelve a fogaim között maradt.

Nem is tudom, hogy a következő percekben mi történt, csak arra emlékszem, hogy a rendőr elfogott.

Mialatt Sós László ezeket vallotta a rendőrségen, a Rókuskörházban mindent megtettek az orvosok, hogy segítsenek a szerencsétlen asszonyn. A műtőorvosok, miután arról értesültek, hogy a hiányzó testrészt a rendőrségre vitték,

telefonon kérték a főkapitányságot, hogy Sósné nyelvét azonnal küldjék a Rókusba, mert vissza akarják varrni.

Az orvosok remélték, hogy kellő dezinficiálás

sal ez a műtét sikerülhet és a megcsókoltot nő talán visszakaphatja beszédképességét. A rendőrség küldeményét azonban nem lehetett bevárni, a nagy vérvesztés miatt,

mielőtt a hiányzó testrészrel a gyorsküldőnc megérkezett, be kellett varrni a sebet.

Az operáció után az életveszedelem sérülés miatt csak vasárnap hallgathatta ki a rendőrség Sósné, akkor is csak úgy, hogy a rendőri

bizottság kérdéseire írásban felelt. Ceruzát adtak kezébe és egy papírosra írta föl válaszáit. Sósné vallomása ellenkezik férje vallomásával.

— Engem elhagyott a férjem — írta a papírosra — el akartam tőle válni, de ő ebbe nem egyezett bele. Tegnap kibékültünk, de én azt hiszem, hogy

csak ámitott engem, azért, hogy csokoló zunk és így állhasson rajtam bosszút.

Mindig féltékenységgel kinezott és azt akarta, hogy örökre csuffá tegyen.

Bizonyra csuffá benne, hogy tettét előre elhatározta.

Vasárnap délelőtt az asszony vallomása után a főkapitányságon Botkai Sándor rendőrőtanácsos újra kihallgatta Sós Lászlót, aki most is megmaradt előző vallomása mellett, hogy tettét nem szándékosan követte el. A rendőrség azonban az asszony vallomását fogadta el valószínűnek és

a férjét előzetes letartóztatásba helyezte szándékos súlyos testi sértés miatt. Sós Lászlóné állapota változatlanul életveszedelemes.

Ki a felelős a Munkásbiztosító orvosi kinevezéseier?

Országos mozgalom a hibájukon kívül elbocsátott orvosok visszahelyezése érdekében. — Hallatlan befolyások érvényesültek! — Az ötérbizottság javaslatait sem vették figyelembe. — Az Országos Orvosszövetség vasárnap estig 165 panaszt vizsgált fölül!

(A Reggel tudósítójától.) Az Országos Munkásbiztosító Intézet orvosi kinevezései körül támadt hullámok folyton nőnek.

Körülbelül 236 azoknak az orvosoknak a száma az országban, akiket a legutóbbi monstrepályázat során a régi orvosok közül mellőztek.

Ezek többnyire idősebb, a pénztár szolgálatában gyakran több évtizedet is eltöltött orvosok voltak, akiknek munkásbiztosító pénztári fizetésük ugyszólván egyedüli kényerük volt és akik most kétségbeeséll helyzetbe kerültek. Helyüket nagyrészt egészen fiatal orvosokkal töltötték be, akik nagy összeköttetések révén vették el idősebb kollegáiktól állásukat és akik a pénztári adminisztrációnak sok gondot fognak okozni a meglehetősen szövevényes ügykezelésben (táppénztárlványozás, stb.) való tájékozatlanságukkal. Számos fiatal orvos jutott be, akik a pályázati föltételek azon pontjának sem feleltek meg, hogy legalább 3 évi gyakorlatot kell fölmutatniok.

Miskolcon a csaknem 20 éve szolgáló pénztári orvos helyére egy fiatal orvos került, aki alig egy esztendeje szerzte meg diplomáját.

Különbséget kell tenni a kinevezésekben megnyilvánuló rendszerben a fővárosi és a vidéki helyzet között. Budapesten a kinevezések körül tapasztalható méltánytalanságok nem voltak vallási jellegűek. Itt számos keresztény orvos is kibukott, nagyszámú zsidó orvos mellett és számos olyan zsidó orvost neveztek ki, akik eddig nem voltak pénztári orvosok. Itt nyilván az volt a döntő, hogy

kinek volt nagyobb összeköttetése, jobb protekciója.

Hallatlan befolyások érvényesültek az egyes jelöltek érdekében!

Ki és mi volt az oka, hogy ilyen elkeszesítő igazságtalanságok történhettek, annak ellenére, hogy Vass miniszter a parlamentben és a lapokban is több ízben hangoztatta, hogy csak a be nem vált orvosokat bocsátják el, a többiek helyükön maradnak és annak ellenére, hogy a jelöléssel megbízott ötérbizottság az egész ország területén mindössze 78 orvos visszahelyezését nem javasolta? (Ezeket sem mind szolgálattal okokból, hanem részben azért, mert több állásuk volt, részben pedig, mert valamiképp okból inkompatibilisek voltak.) A miniszternek egy a kinevezések megtörténte után magánkörben tett kijelentése szerint

öt is megdöbbentették a súlyos inuriákról hozza jutott hírek.

Tehát a bizottság, amelynek pártatlan működéséről még az elbocsátottak is meg vannak győződve, nem hibás, sőt a bizottság tagjai teljes nyilvánosság előtt is olyképp nyilatkoztak, hogy a történetek minden felölöséget el kell hárítaniok maguktól, mert jelöléseiket a

sérelmes cselek túlyomó részében nem vették figyelembe. Kétségtelen tehát, hogy

a minisztert megévesztették,

de hogy kik mozgatták a háttérben az eseményeket, azt senki sem tudja. Nem tudja az ötérbizottság sem, amely kizárólag orvosokból, kiváló szakemberekből állt, akiknek a bekövetkezett méltánytalanságokban nyilvánvalólag részük sem lehetett, mert hiszen olyan dolgok történtek, hogy

bőrgyógyászokat helyorvosi, sebészeket urológusi, nőorvosokat gyermekgyógyászati állásokra neveztek ki,

amit szakemberek természetesen nem tanóshathaltak. Emellett többen vannak, akiket két állásra neveztek ki a Munkásbiztosító Intézetnél, míg másokat egyre sem, nem is szölván azon

protekciónokról, akik egyidejűleg más-más intézményeknél kaptak föl dotált állásokat.

A vidéken az elbocsátások és szerződötések jellege már határozottan vallási jellegű. Világosan bizonyítja ezt például a miskolci állapot, ahol tizenkét zsidó pénztári orvos közül tizenegyet bocsátottak el. Így volt ez más vidéki városokban is. Ennek magyarázata, hogy a Budapesten delegalt ötérbizottság, amely a vidéki jelöléseket is végezte, személyesen nem ismerte a vidéki orvosokat és a helyi laikus hatóságok információit volt kénytelen figyelembe venni, amelyek nem voltak mindig tárgyilagosaok. Mindamellett például

az elbocsátott miskolci orvosok közül kilencet visszahelyeztetésre ajánlott az ötérbizottság, de javaslatait, ismeretlen okból nem vették figyelembe.

Érthető az a nagy elkeseredés, amely a kényerüket vesztett orvosokat eltölti. Megállapítható, hogy az egész orvosi kar, a régi dísznancidákat kiküszöbölve, egységesen követeli a reparációt. Az Országos Orvosszövetség kommnikéit bocsátott ki, amelyben fölcsóítja a sérment szenvedett orvosokat, hogy panaszukat sürgösen adják be. Az Országos Orvosszövetség elnöksége egész vasárnapon az azzal foglalkozott, hogy fölülvizsgálja az Országos Munkásbiztosító Intézetnél történt orvosi kinevezések ügyében beérkezett panaszokat és kérvényeket. Összesen

191 kérvényt vizsgáltak fölül, tekintettel azonban arra, hogy a panaszok benyújtásának határideje csak ma este jár le, a kérvények és panaszok száma minden bizonnyal eléri a kétszázat.

Az elnöki bizottság a vasárnap beérkezett 191 kérvény közül 26-ot mint teljesen alaptalan utasított el, tekintettel arra, hogy ezeket olyan orvosok nyújtották be, akik sohasem voltak a Munkásbiztosító Pénztár alkalmazásában. 159 kérvényt az Országos Munkásbiztosító Intézet

Kérje a természetes szénsavas

Mohai Ágnes-vizet

parafadugós üvegekben

Patentzáros üvegekben szénsavval telítve

Főlerakat: TÖRÖK JOZSEF RT Árványvizosztálya, Budapest VI, Király-utca 12. szám

Telefon: Lípót 994-04

Értesitem a t. vevőközönséget, hogy

Télikabátok

gyönyörű kivitelben, nagyon olcsón, kézen kaphatók

Telefon 293-74

WIDDER férfiszabó
IV, Városláz-utca 20. szám

CHMEL zongoraterem

Alapítótól 1835

Budapest, Deák Ferenc-u. 6
(Haas-palota)

Bechstein, Bösendorfer
stb. stb. egyedül képviselője

Jutányos árak! Kedvező fizetési föltételek

Rendkívül érdekesen állásfoglalásokban, pianokottakerekében, gramofonokban és lemezekben

elnökségéhez, hatot pedig a Kereskedelmi Körhöz vezetőségéhez utaltak át, mint tárgyalásra alkalmasakat. Ezeket illetően az Országos Orvosszövetség elnöke és alelnökei javaslatot fogtak tenni az illetékes ténylezőknek, hogy a legközelebb kiírandó, körülbelül 30 új állásra és azoknak állásaira, akik azért mondották le, mert szakmájuknak nem megfelelő, vagy dupla elhelyezést nyertek.

a hibájukon kívül mellőzött orvosokat nevezzeék ki.

Az Orvosszövetség funkcionáriusai ebben a tárgyban már hónapok óta megjelentek Huzár Károlynál, az Országos Munkásbiztosító Pénztár elnökénél. Nagyon sajnálva, hogy semmire sem lesz annyi új, vagy megüre-

sedő állás, amennyi a méltánytalanul elbocsátott orvosok száma.

Igy sokan lesznek, akik pótolhatatlan veszteséget szenvednek.

Minden feltörölt könny, minden darab visszadozott kenyer azonban nemcsak a hibájukon kívül válságos helyzetbe jutott orvosok helyzetét, hanem a Munkásbiztosító Intézet helyzetét is megjavítja, mert hiszen csupa régi, bevált pénztári orvos visszahelyezéséről lehet csak szó.

A nagyarányú elbocsátások révén az újonnan megalapított orvosi nyugdíjintézet is mindjárt megalakulásakor végzetes válságba került, mert anyagi erői egyelőre oly csekélyek, hogy kétszázharminc nyugdíj jogosult orvost almentálni nem tud.

nére meg kell állapítani, hogy

a legnagyobb baj most már nem a lakáshiány, hanem a rossz kereseti viszonyok,

amelyek az új lakásokat szinte megfizethetlenné teszik. Ha 1929 május 1-ig még hatnyolcezer lakás épülne, a szabadforgalomra való átmenet nagyobb nehézséggel már nem járna. Sokat javítana a helyzeten, ha anyagi födözet lehetne találni a köztisztviselői lakásépítési akció megindítására és addig is folyósítani lehetne az eddigi 50, illetően 60%-os építési hiteleket.

Jégpáncélon és méteres hőtörlesztokon küzdöttek keresztül magukat a vasárnapi motorkerékpár-turaverseny résztvevői

(A Reggel tudósítójától.) A Királyi Magyar Automobil Club vasárnap délelőtt rendezte második téli motorkerékpár-turaversenyét. A Filatoriánál levő startnál reggel 9 órakor ötvenhat versenyző jelent meg szőke és sárga gépeken. Pout 9 órakor félperces időközökben indultak a motorosok Budakalászfelé. Onnan a Lappa-major, Pomáz, Csobánka és Pilisvörösvár érintésével Pilisszentivárra, majd Solymárra mentek, ahonnan a Hidegkúton és a Nagykovácsi-úton át a Dehár-keserőgőhöz értek. A negyvenhárom méteres utolsó szakasza a Szépkühásznétól a Tündéreggyi és Jánoshegyi szepentintákon a Jánoshegyi kilátó alatti völgy vezetett.

A terep az egész útvonalon nagy próbára tette a küzdő feleket.

A síkságon jégpáncél borította az országutakat, a hegyek között pedig méteres hőtörlesztokon kellett áthaladniuk.

Ennek ellenére bukások és sérülések nélkül ért véget a verseny, amelyen csak nyolc motoros adta föl a küzdelmet. A negyvennyolc befutó közül azonban csak ötven értek el a kívánt átlagot:

Pálinkás Pál 346 km. Zenith sidecar 35.8 km. átlag. Puch János 225 km. Puch 35.3. Kovács Sándor 500 km. Ariel sidecar 38.4. Deli Lajos 493 km. Sunbeam 35.5. Zajács József 494 km. BMW sidecar 35.5. Hogy aránylag csak nagyon kevesen értek el a ténylegesített eredményt (35-40 km.), annak az oka az, hogy a startnál még mindenki úgy tudta, hogy a különböző etapokon más és más átlagot kell szemelőtt tartani. Így azután megtörtént, hogy például Pomáz előtt többen 8-10 percig is álltak, nehogy helyzetlenek legyenek. A végén tánt ki azután, hogy a kiírás értelmében az egész távon elért átlagot számítják. A versenyben résztvevők teljes elismerést érdemelnek, mert nehéz körülmények között, teljes sportbeli sikerrel oldották meg a kitűzött feladatot.

Hatsu Juaszi, az első igazi japán énekesnő Budapesten, boldogan kacagva mondja el programját,

hogy az ifjú Ázsia szívét szeretné megszólaltatni egész Európában

(A Reggel tudósítójától.) Homlokába fésült szőkefele Pola Negri-frizura, esodálkozó, magasrahúzott szemöldök, ferdemetszésű szempár és az életszeretettől valóssággal klesztanó kerekded arc, az üstöt nők nem éppen arányos és kecses természet: ez Hatsu Juaszi, az első hamisítatlan vérébeli japán énekesnő Magyarországon, aki vasárnap este érkezett Budapestre.

— *Aki nem hiszi, hogy egészen japán vagyok* — nevet a találkozás után mindjárt az első mondatánál — *az menjen el a VII. kerületi anyakönyvvezető hivatalba, mert ott kelttem össze egy évvel ezelőtt a férjemmel, akivel a német hatóságok nem akartak összeadni. Az apám kapitány volt a japán császári tengerészetben. Tokióban laktunk és én Etajimában születtem. Középjárány legbajósabb és lelegezősabb tengeri fűrdőhelyem. Az apám elcsúszott az orosz-japán háborúban, anyám pedig a tokiói nagy földrengés időzta fél négy évvel ezelőtt, alig három hónapig aztán, hogy én Európába érkeztem. Azóta itt kóborolok országról-országra, városról-városra, boldogan, mert mindenütt úgy szeretik a szép japán dalokat és népdalt, ha Európában már elismert vagy énekesnő leszek, diadalmasan vonulhatok be Japánba is, ahol*

csak azt a japán művészt nem fogadják

gyanakvással, aki már Európában szerzett magának érdemeket.

Mozzatra és a többi európai klasszikusokra Philippsen, a nagy berlini énekprofesszor tanított meg, de legszívesebben mégis Kosaku Yamadának, a modern japán zene fejedelmének és egy igazi japán heregnek, a 25 éves Hidemaro Konoyának a dalait szeretem énekelni, amelyek az én édes, napsgaras hazámra visznek vissza. Operában még nem szerepeltem, pedig aligha kerülhetem el sorozmat, hogy Madame Butterflyban és is föl ne lépjek, — bár a „Pillangókisasszony” zenéjét nagyon is drámaian érzem, esőpett nem japánunk, a szövegét pedig éppenséggel európai fantázia születték tartom. Sokkal közelebb áll hozzám a Turandot, ebben a szerepben igazán szeretném egyszer Ázsia szívét, hangját megszólaltatni.

Két rövidke karját magasra emeli és úgy kezd felkesse, rajongva kacagja:

— *Budapestet rettenetesen kimondhatatlanul szeretem, mert onkélki a város nélkül sohasem lehettem volna a férjem — és arra a szemérmes, szőkehajú germán fiura mutat, a zongorakísérőjére és menedzserére, aki rajongással hallgatja Hatsu Juaszi minden szavát...*

Bernát Pál

Holtpontra jutott a lakásépítés, 12.000 kérvényező közül egy sem kap hitelt a népjóléti miniszteriumban

„Ma már nem a lakáshiány a legnagyobb baj, hanem a rossz kereseti viszonyok”, — mondja a lakásépítési osztály vezetője

(A Reggel tudósítójától.) A lakásépítési hitelek ügyében e héten fontos tárgyalás kezdődött Vass népjóléti és Budapest ügyminiszter között. A helyzet ugyanis ma az, hogy

a népjóléti miniszteriumban ezidő szerint nem kevesebb, mint 12.000 hitelt kérő folyamodvány fekszik,

ezen igények kielégítésére azonban a miniszteriumnak ma már semmiféle anyagi födözete nincs. Vass miniszter tehát arra fogja kérni a pénzügyminisztert, hogy addig is, amíg a köztisztviselői lakásépítésnek régóta vajdó problémáját meg nem lehet oldani, legalább azt tegye lehetővé, hogy az eddig százasos lakásépítési hitelek folyósíthatók legyenek. A Reggel munkatársa beszélt ebben az ügyben

Vasváry Géza

miniszteri tanácsossal, a népjóléti miniszterium lakásépítési osztályának vezetőjével, aki a következőket mondta:

— A lakásépítés, sajnos, csaknem teljesen holtpontra jutott. Az állam több bérházat egyelőre nem épít, de

nagy visszaesés következett be a magánépítkezés terén is.

Az új lakások bőve ugyanis olyan magas, hogy ezt a mai kereseti viszonyok között csak nagyon kevesen tudják megfizetni. A magánépítkezés így kockázatos befektetésnek látszik és ennek tulajdonítható az is, hogy ma már a bankok sem folyósítanak lakásépítési hitelt. Az állam eddig magánépítkezőknek az építkezési költség 50%-át, tisztviselőknak pedig 60%-át folyósította lakásépítési hitel alakjában, most azonban

anyagi födözet hiányában ezt az akciót is kénytelen volt teljesen megszüntetni.

Azok a tárgyalások, amelyek a tisztviselői lakásépítési akció megindítására lettek volna hivatva, ugyancsak szünetelnek. Ennek elle-

A Budafoki Zománcéldy-sajtó, Sajtó és Fémáruháza, Herz és Fia Részvénytársaság igazgatósága, főügyelőbizottsága, tisztviselői és munkásai őszinte fájdalommal jelentik, hogy

Herz Adolf ur

a vállalat alelnöke és vezérigazgatója

január 8-án elhunyt.

A meghaldogultban vállalatunk megalapítóját és böles vezetőjét gyászoljuk, aki a kezdet első lépéseitől évtizedeken keresztül mind mostanig annak vezetője és irányítója volt. A magyar zománcéldy-áruipar meghonosítása és megeremítése az ő nevéhez fűződik és beírta ezzel elmulhatatlanul nevét a magyar ipar történetébe. A társaság nagytapasztalatu vezetőjét, az igazgatóság kiváló tehetségteljes tanácsadóját, a tisztviselői és munkások atyai jóakarójukat és velük érző főnökeiket veszítették el az elhunytban.

Herz Adolf hült maradványait e hó 10-én, kedden délelőtt 11 órakor temetjük a farkasréti temető halottasházából.

Emlékét örök kegyelettel őrizzük meg.

Budafok, 1928. január 9.

Fájdalomtól mélyen lesújtva jelentjük, hogy forron szeretett, felejtethetlen apunk, apósnk, testvérünk, nagyapánk

Herz Adolf

a Budafoki Zománcéldy-sajtó- és Fémáruháza, Herz és Fia Rt. megalapítója és vezérigazgatója

esaládjának szentelt munkás életének 76. évében folyó hó 8-án elhunyt.

Drága halottunkat folyó hó 10-én, kedden délelőtt 11 órakor a farkasréti izraelita temetőben nyitban boldogult hitvese mellé helyezük örök nyugalomra.

Emlékét örökké megőrizzük!

Budapest, 1928. január 9.

Grászoljuk: Havas Jenő, Elek Oszkárné szül. Herz Aranka, dr. Gara Benőné szül. Herz Irma, dr. Havas Béla gyermekei, Árpád, Soma fiújai, Lina férj. Schein, Róza férj. Révay, Regina férj. Scheinberger nővérei, Havas Jenőné szül. Löwy Zelmá, dr. Havas Heléne szül. Weissberger Annie, Elek Oszkár, dr. Gara Benő menyéi és vejei, Elek Tibor és Alice, Gara Boriska férj. Roth Róbertné, Gara Edit férj. Berkes Istvánné, Gara Klári, Havas János és László, Havas Teri és Lúzi unokái, H. Berkes István dédunokája.

A szociáldemokrata kongresszus vasárnap megválasztotta a régi pártvezető-séget és elvetette Garami indítványát a parlamenti passzivitásról

A pártvezetőség szabadkezet kapott a polgári pártokkal való együttműködésre. — „Mi a békerevizió alapján állunk, de ennek első feltétele a belső demokrácia!”

Györki Imre: „A munkásbiztosítót erőszakkal konfiskálták el, ha másként nem lehet, hát erőszakkal szerezzük vissza”

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap volt a szociáldemokrata párt kongresszusának harmadik és utolsó napja, amelynek tárgysorozatán a napirendi pontokon fölül az új pártvezetőség megválasztása is szerepelt. Reggel 9 órakor kezdődött a pártgyűlés. Az első szónok *Propper Sándor* volt, aki az előző napon a kül-és belpolitikai helyzetről adott elő, most pedig az előadást követő hozzászólásokra reflektált.

Válaszolt *Bücher József* hozzászólására, amely az Oroszországgal való összeköttetésünk megteremtésének szükségességét hangsúlyozta. A kontinens valamennyi állama — mondotta —, a legutóbbi időkben bekövetkezett szakításig Anglia is, összeköttetésben állott Oroszországgal, sőt Anglia most, a szakítás után, ismét keresi az Oroszországgal való kapcsolatot. Az előadói jelentésben különben benne van, hogy „minden állammal — szükségességük tartjuk az összeköttetés megteremtését”. Hozzájárul ahhoz, hogy ezt a szöveget így egészítsék ki: „beleértve Oroszországot is”.

Ezután került szavazásra *Garami Ernőnek* és társainak a passzivitásra irányuló indítványa. A nagygyűlés kinondotta, hogy

a passzivitás gondolatát a mai helyzetben nem tartja aktuálisnak.

Érdeklődés kísérte az ellenzéki *Kis Jenőnek* és társainak indítványát, amely a szociáldemokrácia legközvetlenebbi céljait a demokratikus köztársaság megteremtését tűzi ki és javasolja, hogy a pártgyűlés vessen el a polgári pártokkal való együttműködést. Ezt az indítványt

a kongresszus nagy szótöbbséggel elvetette.

A napirend negyedik pontja következett: „Községi politika és önkormányzat”, amelyet *Peyer Károly* adott elő.

— Ma a kormányzat centralisztikus törekvéseivel még a meglévő autonómiákat is megszüntette. Nálunk a kormány főt a szélesebb néprétegektől szent akarány helyen 1923-ban vagy még régebben választott képviselőtestületet találja. Elképzelés a bürokrácia széleskörűsége itt, ahol arra kellene törekedni, hogy a belső adminisztrációs terhek a minimumra csökkenjenek. Ha összehasonlítjuk az 1923. évi és a legújabb költségvetéseket, megdöbbentünk az adminisztrációs kiadások növekedésétől:

a közhivatalokban ma 18.816-tal több a személyzeti létszám.

Vannak városok, ahol a polgármesternek nagyobb a fizetése, mint a miniszterelnöké. A belügyminiszter „reformja”, amelyet egyelőre az előadói javaslatból ismerünk, a legfrissebb eszközökkel igyekszik elérni: nehogy zsidó vagy munkás bejuthasson a képviselőtestületbe. Az önkormányzati szervek tagjait továbbra is a virilisták közül szándékoznak kiválasztani. A virilista tehát, akármilyen hülye, csak azért, mert pénze van, törvényt csinál. Követeljük, hogy az önkormányzati szerveknek csak választott tagjai lehessenek. A legsürgősebb lenne azoknak az üzemeknek köztulajdonba vétele, amelyek közszükségleti cikkeket állítanak elő, továbbá amelyekkel a kartelek ipari diktatúráját le lehet törni. Nem lehet addig szociális politikát csinálni, amíg a városok föl nem állítják saját takarékpénztáraikat és így függetlenítik magukat a bankoktól. A parlamentben pedig a kereszténypart elnöke kénytelen volt olyan beszédet tartani, hogy szinte túlicélt bennünket. Vidéken, a községekben, ahol jogyzó és esendő-örmsester élet-halál ura, szükség van a képviselőtestületekben a szocialisták ellenőrzésére. Ha cinikus akarnék lenni, azt mondanám, hogy

minden községben a miniszternek kellene a szocialistákat a képviselőtestületbe bejuttatnia, így lehetne megszüntetni a korrupciót.

Dr. Faragó László, Mihályi Dezső (Ujpest), *Faragó Dezső* és *Szekeres Sándor* hozzászólásai után *Stern Szerén* mondott beszédet a gyermekvédelemről, kimutatva, hogy

Budapesten ötvenszer annyi a bűnöző gyermekek száma, mint a külföldi fővárosokban; a budapesti gyermekek 33%-a tüdőbajos,

vagy arra hajlamos és nincs kórház, nincs üdülő, ahol kezelnék őket. (Közbekiáltások: „Van Lillafüred!”) *Mészáros Kálmán* beszélt még a budapesti, különösen pedig a külvárosi bérházak antihigiéniikus állapotáról, majd délben a gyűlést fölfüggesztették és folytatását délután 2 órára tűzték ki.

Délután *Róna Tivadár* (Miskolc) volt az első szónok, majd *Kis Jenő* mondott beszédet:

— Követeljük, hogy a városi tanácsnokok és polgármesterek politikai felelősséggel tartozzanak a képviselőtestületnek. Végül kell annak vetni, hogy a főváros költségvetését ne a főváros csinálja, hanem a belügyminiszter és a pénzügyminiszter. Bármily rossz a főváros villamosközlekedése, mégis

tiltakozni kell az ellen, hogy a gyorsvasút megépítését kapitalista érdekepviseletnek adják oda, mert ennek a megépítése a főváros földadata.

Az elkövetkezendő választásoknál nem szabad a polgári pártokkal együtt haladni, nehogy megismétlődhessen, ami a Bárczy esetében történt, hogy: az az egyén, akinek a nevével ment bele a polgárság és a munkásság a küzdelembe, most Bethlen táborához

tartozik. („Nem sokat nyert vele!” — hangzik a közbekiáltás.)

Holló János (Debrecen) azt hangoztatja, hogy a pártok össze kell fogják a képviselőket. *Lázár Emil*, a fuvarosok kiűldöttje is hasznosnak mondja a képviselőket való együttműködést. *Léder György* után *Pápai László* is a lakásnyomorról beszélt, előadva, hogy

a főváros közelében levő kiserdőben 80—90 család lakik földbevéjét odukban.

Dick György (Pécs) és *Ferenecz János* (Sopron) szavai után *Haar István* (Szombathely) mondja el, hogy Szombathelyen a város 32 fillér órabetét fizet a munkásoknak.

Peyer Károly reflektál a hozzászólásokra. A polgári pártokkal való együttműködésről *Peyer* megállapítja, hogy ezt a kérdést kongresszusi határozatban elintézni nem lehet, hanem a pártvezetőségnek a célszerűség szempontjából az adott viszonyok szerint kell cselekednie. A nagygyűlés Peyernek ezt az álláspontját elfogadja és így

továbbra is módja lesz a pártvezetőségnek a polgári pártokkal való esetleges együttműködésre.

A szociálpolitikai javaslat tárgyalása következő napirenden. *Györki Imre* előadó beszélt:

— A lakáskérdésben a kormány egyoldalúan foglalt állást a lakbérek állandó emelkedése mellett. Az 1907. évi munkásbiztosítási törvény módosítása

az eddig szerzett jogainknak az elrablását és a munkásbiztosító önkormányzatának teljes förlugását jelenti.

Elméletesen, hogy Vass miniszter egyik programbeszédében azt mondotta, hogy szociálpolitikai alkotásokkal elhódítja a munkásságot a szociáldemokrata párttól. Láthatjuk az eredményt. A szociáldemokrata párttól nem hódította el a munkásságot szociálpolitikai alkotásokkal, ellenben elhódította a

Szépség

a legdrágább kincse minden nőnek.
A szépség ápolása megőrzi az ifjúságot, kivánatossá tesz és szerencsét hoz.

Az Elida Ideal-szappan a bőrnek egészséges szint ad és megővja fiatalos rugalmasságát.

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

Széppé varázsol

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN
Utolsó maradékáig illatos

munkásságtól azt az önkormányzattal létesített intézményt, a munkásbiztosítót, amelyet a munkások tettek naggyá és amelyet most

klerikális fészekké süllyesztett a népjóléti miniszter.

A Vass-féle törvény teljesen megszüntette az önkormányzatot.

A munkásságnak nincs beelőzése a saját intézményébe. Ennek szomorú következményeit láttuk a mostani tisztviselői és orvosi kinevezéseknél. Szerephez juttatták azokat, akik eddig mindig mint a munkásság ellenségei szerepeltek és nem engedték oda olyanokat, akiknek szociálpolitikai érzelmi és képességeik van. (Gulyás félkérdések: „A kurzus új foglaltsága!”) A kinevezések látható, hogy politikai szolgálatokat juttalmazott.

Nagyszámban szerepelnek a kinevezettek között kismustrált politikusok. Az egész katolikus népszövetség vezéreként bedugták oda. Pedig a miniszter azt ígérte, hogy politikamentes intézményt létesít. (Félkiáltások: „Téved a miniszter, ha azt hiszi, hogy ilyen uton az egész országot klerikalizálni fogja.” „A szervezeti munkásság visszaköveteli magának a munkásbiztosítót.”)

Jögnak van ahhoz, hogy mi irányítsunk ebben az intézményben,

amelyet a munkásság állíra tartanak fenn. Lankadalan erővel küzdünk azért, hogy a munkásbiztosító a munkások legyen, teljes autonómiával. Ezt a követelést állandóan napirenden tartjuk és

a munkásbiztosítót, amit erőszakkal konfliktálkál el, ha másképp nem lehet, hát erőszakkal szerez- zük vissza.

Rudas Béla az alkoholizmus problémájához szól hozzá. Az Alföldön — mondja — azért van alkoholi- zmus, mert nincs ivóvíz. Erdősi Antal, a Ptoe el- nöke rámutat arra, hogy a szellemi proletariátus sokkal védtelenebbül van kiszolgáltatva a munkál- tatóknak, mint az ipari proletariátus. A bankok a léptékek során 9000 tisztviselőt tettek kényer nél- küli az utcára.

A vitát félbeszakítják, mert

Peyer Károly deklarációt kíván tenni.

Több prágai lap ugyanis a pénteki ülésen mondott beszédének egy pontját Peyeret élesen megtámadta, a deklaráció ezekre a táma- dásokra vonatkozik. — A pénteki ülésen el- nöki megayıtomban — olvassa föl Peyer — beszéltem azokról az igazságtalanságokról, amelyeket a magyar nemzetet szemben el- követtek és közben ezeket mondtam: „A ma- gyar nemzetnek nagy jogtalanság történt, mert az ország hatalmával állapították meg az ország határát és sokszáz ezer magasabb kulturájú embert helyeztek helyenként al-acsonyabb kulturájúak uralmá alá.” A prágai nacionalista lapok ezért a mondatért táma- dást intéztek ellenem és Zimák elvtárs, cseh küldött ellen, aki ezt „megtorlás nélkül hagyta”. Kijelentem, hogy ez a megállapítás nem vonatkozott a velünk egy szinten álló népekre, hanem

a román faszczizmusot tudatosan kulturá- lanságban tartott tömegekre,

amelyeknek fejlődését az uralkodó reakció teszi lehetetlenné, amelynek elmaradottságáért tehát elnyomó uralkodóosztályainknak, a bo- járságnak és lakóiknak hibvány rendszerre felelős.

Deusch Jenő ismét a munkásbiztosító pénztár ügyével foglalkozott, a nagygyűlés zajos helyeslése mellett állapítja meg, hogy az egész „reform”-ot azért csinálta a kormány, hogy az orvosi és tisztvi- selői állásokba az embereit bejuttathassa. — Wiesner Sándor szerint az államhatalomnak csak akkor van joga az anyát kényszeríteni, hogy gyermeket szüljön, ha intézményesen biztosítja is a gyermek felnevelését és emberi ellátását. — Szedler Ferenc, aki a napokban szabadult ki a fogházból, lép most a szónoki emelvényre, a jelenlétekké ültetőben éljenek. A közérzésűggy tekin- telében — mondotta — Magyarország leghátul kul- log egész Európában.

A halálóási arányszám nálunk a legnagyobb.

A gyógykezelést, amelyben a birtokos a maga eszé- ledjét részesíti, Vass és Mayer minisztereknek ki- vánom. (Derültég.) Rákosi Jenő ma arról vezérik-

Özv. dr. Farkas Dánielné, szül. Réthy Flóra, egy a maga, mint leánya: Mária és unokái: Gábor és Lóránd nevében fájdalomtól lesújtva jelent, hogy imádott férje, az áldott jó apa, nagypapa, testvér és rokon,

Dr. Farkas Dániel

a Szeretet-kórház igazgató-főorvosa

1928. január 7-én hirtelen elhunyt.

Temetése 1928. január 9-én, hétfőn déli 12 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

Emléke örökké élni fog szívünkben.

Barber Frigyesné, Fried Sarolta, Fried Lajos, Vadnai Hugóné test- vérei, dr. Gellér Pál veje és kiterjedt rokonsága.

kezik, hogy kongresszusunkon az újadó beszéde a bekerevizioról, nem talált visszhangra.

„Ez tévedés, mert mi a bekerevizió alapján állunk, de ennek első feltétele a belső demo- krácia.”

(Helyeslés.) Schöndmeyer Vilma, Dabó Lajos és Mészáros István szavai után Steinherr Simon szól: Vass népjóléti miniszter, amikor az újságírók nyugdíjintézetének elnökéül választották, kijelen- tette, hogy Magyarországon sokkal nagyobb a véde- lemre szoruló száma, semhogy az állam el tudná látni őket. A dus lakónak lett kijelentés... (a szónok nem folytathatja a megkezdett mondatot, mert a jelenlévő rendőrőrnádósok rendreutasítja azal, hogy nem engedje meg a személyeskedést. Steinherr foly- tatni akarja a beszédet, de alighogy az első szavakat kimondja, a rendőrőrnádósok ismét rendreutasítja.) Györki Imre a munkásbiztosító tisztviselőit ért sérel- mek reparálását követelte.

A pártvezetőség megválasztása következett ezután. Kétszázhárom érvényes szavazatot ad- tak le a jelenlévő küldöttek. A szavazatok alapján

a pártvezetőség tagjai lettek:

Szedler Ferenc, Szakasits Árpád, Proper Sándor, Kéthly Anna, Kabók Lajos, Farkas Ist- ván, Peyer Károly, Gyürey Rudolf, Horovitz Gábor, Deusch Jenő és Mönus Illés. Vala- mennyiüket a hivatalos lista feljelle, Mönus Illés kivételével, aki az ellenzékiek szavazat- al jutott be a pártvezetőségbe. Az ellenörző- bizottság tagjai lettek: Kertész Miklós, Hubay János, Bórdos Ferenc, Riesz József, Csapó Sámuel. A pártválasztmány végrehajtóbizot- ságának tagjai lettek: Deák Lajos, Molnár Dénes, Sávóti János, Lájder Dezső és Beke Miklós. A választások után a napirend utolsó pontja következett: a pártvezetőség javaslata,

hogy a pártgyűlés küldjön ki egy héttágu állandó bizottságot, amelynek feladata a poli- tikai foglyok, az internáltak és az emigráció- ban élő szocialdemokraták támogatása, védel- mezése és hazatérésükkel kapcsolatos minden- nemű ügyek elintézése. A kongresszus ezt a javaslatot lelkesedéssel elfogadta. Kabók La- jos tartotta a kongresszus záróbeszédét:

— Ebben az esztendőben nagy feladatok várnak megoldásra, nagy kötelességek hárulnak vállainkra.

A magyar reakció teljében tobzódik. És elérke- zett ahhoz a magaslati pontjához, ahonnan már csak a bukás érheti.

Nagy reménységünk van arra, hogy a nyugati ál- lamokban a demokrácia fog előretörni. Különösen az angol munkáspárt erőteljes térhódítása várható.

A nyugati demokrácia megerősödése nem lehet hatástalan a magyar reakcióra sem.

Nekünk dolgozunk kell, hogy a nyugati demokrá- cia megerősödése főlétszülten találjon bennünket. A békeszerződés revíziójában is meghatározott áll- láspontunkat. Félreérthetetlenül állapítottuk meg, hogy

a békeszerződés revízióját követeljük.

A revíziót azonban csak a demokrácia megerősö- désétől várjuk és nem vagyunk hajlandók odaszegődni üzleti alapon álló vállalkozásokhoz, de egyben

a legerélyesebben tiltakozunk minden olyan gon- dolat ellen is, amely foggyverrel akarja az ország határait megváltoztatni.

— Legyen egyesülés, legyen gyülekezés, kor- látoz nélkül. Tegyük szabadra a sajtót, szüntessék be az üldözéseket. Nyissák meg a börtönöket a politikai üldözöttek előtt és az ellenforradalmi uralom tizedik esztendőjében szüntessék meg az emigrációt.

A választójog és az emigránsok éljenzésével ért véget a háromnapos kongresszus.

Nagy Emil megmondja Bethlennek, ami a szívében fekszik, tavasszal pedig újabb angliai körútra indul

A titkos szavazást, a sajtószabadságot és a földreformot a kormány nem tartja időszerű problémáknak...

(A Reggel tudósítójától.) Nagy Emil volt igazságügyminiszter Angliából hazakerkezve, a titkos szavazást, a sajtószabadságot és a földreform végrehajtását jelölte meg annak feltételeül, hogy a külföldiek irántunk érzett rokonszencze megerősödjék. A kormányparl- ban e három programpont megvalósítására mozgalom is indult meg, a kormányhoz közel- álló helyről azonban csakhamar kijelentették, hogy

ezek a problémák ma egyáltalán nem idő- szerűek.

A Reggel beszélt

Nagy Emillel,

aki a következőket jelentette ki: — Angliai utamról visszatérve, nyíltan és őszintén beszámoltam tapasztalataimról.

A többi már nem az én dolgom, hanem a kormányé.

Annnyit mindenesetre meg fogok tenni, hogy

még e héten érintkezésbe lépek Bethlen miniszterrel: urral és mindent elmondok neki, ami a szívemben fekszik.

Tavasszal újabb angliai turnéra indulok, amelyen előadássorozatot tartok Magyar- országot igazáról.

Munkatársunk most megemlítette, hogy amikor Nagy Emil angol ismerősei megül- köttek azon, hogy Magyarországon még mindig a nyílt szavazás van érvényben, a volt igaz- ságügyminiszter azzal válaszolt, hogy a kor- mány a titkosan szavazó kerületekben is men- szerezte a mandátumok nagyobbik részét, el- ölt a kormány hivatalos statisztikája is az el- lenzéki mandátumok többsége mellett bizo- nyít.

— Ugy védtem a kormányt — válaszolta Nagy Emil — ahogy tudtam. Persze, téved- hettem is. Csakugyan úgy tudtam, hogy a kormánypárt győzött a titkosan szavazó kerü- letekben is...

George Blum bocsánatot kért a német nőktől

Berlin, január 8.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A „Journal” berlini munkatársa, George Blum, aki a berlini szilveszteri éjszakairól szóló tudó- sításában becsmerlően nyilatkozott a berlini nőkről, lapjának mai számában ünnepélyesen bocsánatot kért. Blum a berlini külföldi új- ságírók egyesületéből kizárták.

Az afganisztáni király megérkezésekor két olasz vadászrepülő összeütközött a levegőben

Az egyik pilóta gépével együtt lezuhant és szörnyethalt

Róma, január 8.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Az afga- nisztáni király megérkezése alkalmából ma reggel több repülőosztag keringett a város fö- lött. Az egyik osztagnál

két vadászrepülőgép egymásnak ment.

Az összeütközésnél az egyik repülőgép szárnya letörtül és

a gép a levegőben forogva, a földre zuhant.

ZÁLOGCÉDULAKAT keltáltak. Készségeit, brilliánsokat bérkél- néi drágában vesz: (Társas-templommal szemben.) Telefon

A pilóta azonnal meghalt. A másik repülőgép csak kisebb sérüléseket szenvedett és sikerült egy házra szállania. A pilóta komolyabb sé- rülések nélkül menekült.

A fájdalomtól mélyszélesen sújtva jelentük, hogy imádott drága jó anyánk, illetve nagy- anyánk,

özv. Schwartz Mártonné

szül. Schwartz Fanny

75 éves korában, szerető családjától körülvéve, befejezte áldással teljes Jotekony életét és ja- nuár 7-én delután nemes lelkét visszazadta a Teremtőnek. Drága halottunkat ma, e hó 9-én, hétfőn del- után 1 órakor kísérik utolsó útjára a rákos- keresztúri izr. temető halottasházából. Budapest, 1928. január 8-án.

Székelly Miksa, Székely Imre, Székely Vilmos, Farkas Józsefné szül. Schwartz Hermin, Bogáti Simonné szül. Schwartz Rózi, Székely Dezső, Timár Béjáné szül. Székely Sári, dr. Székely Mihály, Székely Béla, dr. Székely Márton gyer- mekét.

Székelly Miksáné szül. dr. Khaum Elza, Székely Imréné szül. Veres Mária, Farkas József, Bogáti Simon, Székely Dezsőné szül. Schwartz Etta, Timár Béla, dr. Székely Mihályné szül. Faludi Imre, Székely Bélané szül. Jennitt Ilonka, menyei és vejei.

Dr. Zilzer Lászlóné szül. Farkas Erzsike, Farkas Anna, Bogáti Piroksa és Vera, Timár Márton és Pista, Székely András, Székely Csütő és Feri, Székely János, Székely Katinka unokái, vala- mint az egész kiterjedt rokonság.

Feljelthetetlen emléket kegyelettel és szeretettel fogjuk megőrizni.

Mit szól Európa a magyar kérdéshez

Poincaré miniszterelnök, Giovanni Orsini, Mario Carrera olasz és Paul Valéry francia írók, Weber svájci főszerkesztő válaszlai

A Reggel száz levelére érkezett nyilatkozatok negyedik sorozata

A Reggel száz levelére, amelyekben Európa közvéleményének irányítói és reprezentánsai elé vittük Magyarország tragédiáját, politikusok, írók, tudósok és közgazdasági vezetőfők válaszlai kaptak az elmúlt héten. E válaszlak között szűkszavú rezerváltságában is érdekes

Poincarénak, Franciaország miniszterelnökének és pénzügyminiszterének levele, amely elismeri a magyar kérdés nagy fontosságát.

A Reggelhez érkezett válaszlak negyedik sorozatát alább közöljük:

elvégzésére lekötötte magát, megengedjék ezt neki. Arra kér, hogy addig is kiváló tiszteletet töltsöljön önnek, amihöz öszinte nagyrabesötölésen kifejezését füzöm.

Julien P. Monod.

Weber főszerkesztő: „Mindig sikra fogok szállni minden nemzet örendelkezési jogáért”

Max Weber Sváje egyik igen tekintélyes lapjának, a szeptgalloni „Volkstimme”-nek főszerkesztője volt. Európaszerint ismert publicista, aki tárgyilagosan és elfogulatlanul áll szemben a nemzetközi problémákkal; jelenleg a Népszövetség egyik gazdasági szakértője.

A Reggelhez intézett válaszlak a következő:

Igen tisztelt uram!

Azon szives fálhívására, hogy nyilatkozzam a magyar kérdésről és Kelet-Európa békéjéről, öszintén azt kell válaszlakom, hogy erre sem illetékesnek, sem eléggé tájékozottnak nem tartom magam. Idóm simos arra, hogy a kelet-európai kérdést behatóbban tanulmányozhassam, ellenben biztosíthatom, hogy mindig sikra fogok szállni minden nemzet szabad örendelkezési jogáért.

Igaz tisztelettel:

Dr. M. Weber.

Giovanni Orsini: „Ha majd a nagy óra üt, készen állunk talpraszökkenni magunk is Magyarország irredentájáért”

Giovanni Orsini, az új Italia legnagyobb kulturhistóriusa és legszinesebb tollu tudósa. Nagy szerepet játszik a faszista mozgalomban, ő alapította meg az írók és költők faszista szindikátusát. Jelenleg a „Fre Arti” című nagy kulturhistóriai munkáján dolgozik, amely legközelebb egyszerre fog olaszul, angolul és németül megjelenni. Giovanni Orsini levele így szól:

Es mégis: van ma egy ország — Magyarország —, amely egy igazságtalan szerződés kényszerre folytán így kell hogy éljen, lemondva legszobb vidékeiről, legmagyarabb városairól, élettől teljes kulturájának éltető forrásairól.

Minden latin szív, de főként minden olasz szív — mi, akik évszázadokon át a legkegyetlenebbül szenvedtünk szabadságunkért — testvéri szeretettel egyet érez a Nagy-magyarországgal. Tudjuk, hisszük, hogy a Dante és a Petőfi Istenehez szálló imák meghallgatására fognak találni és ha majd az a nagy óra üt, készen állunk talpra szökkenni magunk is Magyarország irredentájáért.

Öszinte tisztelettel

Giovanni Orsini

Mélyen tisztelt főszerkesztő ur!

Nagybesötöl levele igen meghatott és eszembe juttatta, hogy ha az adáz sors elszakítaná Olaszországtól Toscanát és Umbriának nagy részét, Emiliát és Laziót és Venetót, ugyan milyen élet várna a mi Hazánkra? Olyan volna akkor Olaszország, mint az a test, amely tudó nélkül kénytelen élni.

Poincaré francia miniszterelnök fontosnak tartja a magyar kérdést

Ministère des Finances.
Cabinet du Ministre.

Főszerkesztő Ur!

A kormány elnöke megkapta szives levelét és megbízott annak közlésével, hogy mostani

elfoglaltsága nem engedi meg, hogy az ön lapjában kimerítő választ adhasson azon fontos kérdésekre vonatkozóan, amelyekről neki írt.

Fogadjja, Főszerkesztő Ur, megkülönböztetett tiszteletem kifejezését.

Du Buis

Carrera: „Szentül hiszem, hogy Magyarország a siralmas sorsot, amelyben ma él, nem érdemelte meg és ez nem is tarthat sokáig”

Ismacle Mario Carrera költő és regényíró, az új olasz irodalom egyik legkimagaslóbb egyénisége magas állást tölt be Olaszországban: vezérigazgatója az Alleanza Nazionale del Libronak, amelyet az olasz kormány a kulturpropaganda legfőbb szervéül alkotott meg. Carrera néhány esztendővel ezelőtt Pesten is járt és most a következőket írja A Reggelnek:

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur!

Ismerem egy kevéssé Magyarországot és ez a kevéssé is elég arra, hogy Európa legfejlettebb népének tekintsem a magyarokat és a legméltóbbaknak a szabadságra és a hatalomra. Szentül hiszem, hogy azt a méltánalanságot és siralmas sorsot, amelyben ma

él, nem érdemelte meg. De szentül hiszem, hogy mindezt nem is tarthat sokáig. Európában ma minden csak ideiglenes: éppen így a magyarság helyzete is, minden más egyébbel együtt.

Tiszteletteljesen üdvözli:

Ismacle Mario Carrera.

Nincs olyan igazságtalanság vagy szerencsétlenség, mely Paul Valéryt közömbösen hagyná

Paul Valéry, a francia Akadémia egyik legfrissebb kalhatatlanja és ezenfölül legfinomabb, legelvonabb költője Franciaországnak. Fölolvasására tödül az irodalmilag legiskolozotabb publikum, az ő közönsége Franciaország szellemi elitjéből kerül ki. Valéry körülbelül az a modern nagyság az irodalomban, mint Bergson a filozófiában. Rendkívül sokat dolgozik és válaszlakának megírását egyik barátjára bízta:

Uram,

Kitünő barátom, Paul Valéry, aki jelenleg rendkívül el van foglalva s emellett gyöngékedik, nem akarja, hogy az ön levele válaszlak nélkül maradjon, ezért engem bízott meg a felelettel. Valóban nem létezhet oly szerencsétlenség, igazságtalanság, vagy fölfordulás, amely közömbösen hagyja Paul Valéryt, de azt is be kell ismernie teljes öszinteséggel, hogy a magyar kérdésben nem járatos és nem tudna róla nyilatkozni, mielőtt nem nyílik alkalma ezt a kérdést behatóbban tanulmányozni. Lehetséges, hogy erre nemsokára módot talál majd és csak azt kívánja, hogy azok a munkák, amelyeknek

Odillon Helén a salzburgi szegényházból a badeni aggok házába költözött, ezért terjedt el a halál-hire Bécsben

Bécs, január 8.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése. A „Neue Freie Presse” vasárnap reggeli számában hirt adott Odillon Helén haláláról. Ez a hír lévedésen alapult és úgy keletkezhetett, hogy

Odillon Helén, az egykor világhírű primadonna, otthagya a salzburgi szegényházat, amelynek évek óta ápolója volt.

miután az ellátással nem volt megelégedve. Odillon Helén jelenleg a badeni aggok házában tartózkodik, ahol jobban érzi magát, mint Salzburgban.

Fuzionált a kormánypart kiszgadzárnya és Schandl-Örffy-csoportja, hogy megmérkőzhessenek a Ráday-féle „centrummal”

(A Reggel tudósítójától.) A kormánypartban megindult „elégedetlenségi mozgalom” napról-napra erősödik. A Ráday-féle ügynevezett centrum tagjai azzal gyanúsítják a mozgalom vezetőit, hogy

egyéni érvényesülésükért harcolnak, a centrummal szemben álló csoportok pedig azt veszik zokon Rádayektól, hogy

a vármegyei reform elodázása után el akarják ganesoinai az Országos Birtokrendező Bíróság fölállítására irányuló törekvéseket is.

Ilyen körülmények között a kiszgadzacsoporth és a Schandl-Örffy-csoport tagjai elérkezettnek látják az időt arra, hogy közös erővel lépjenek föl és „a tizenkettedik órában a adályozzák meg a kiszgadzapolitikának végleges háttérbeszortását”. Az előkészítő tárgyalások sikerrel jártak.

Schandlék és a kiszgadzák kimondották a láziót,

ugy, hogy ezental már közös megbeszéléseket és vacsorákat fognak tartani. Az ujonnan egyesült csoportnak körülbelül 80 képviselőtagja van és minden törekvése arra irányul, hogy számárányának megfelelő befolyást gyakorolhasson a kormányzat problémáira megoldására.

Nemzetközi Orfeum

TABARIN

ujévi műsora
vezeti!

Záróra 5 órakor

Endreiné főzőiskolájában

január 10-én
uriasszonyok és urileányok
számára

uj tanfolyam kezdődik

Beiratkozás:
naponta 3-6 között Erzsébet-
kört 58. III. 19

Leendő anyák, vigyázzát!
Gyermekköcsi csak golyócsapágyal MARS védjeggyel elpusztíthatatlan
BRUCK VI. Andrássy-ut 36. sz.
a Párisi Arhával szemben
Képes árjegyzék 50 fillér helyez ellenében

HIREK

Az újságíró jubileuma

I.

Harminc év

Menj, könyvem! sóhajszárnyon szállj nehéz
utadra,

Hervadt szerelmek, tört remények szárnyain,
S mit harminc évig szóttam meddőn, bú-
magamba;

Plántáid termőbb szivekbe tépett álmaim!

Almodtan szépet, vágytam nagyra s el nem
értem,

Amit álmodtam anyyi vágytel mezen át.
Menj, könyvem, életkönyvem! s melyet sohasem
áltem,

Az életet öld más szivekben te tovább.

Már messze túl a teltűs nyárszak delelőjén,
Kevés, amit még késő ősz megérni hágy;
Más boldog hadt sütkérezek a hogy tetőjén,
A fáradt vándor csöndnyugalmas völgybe vágy.

Borús emlékek ráboruló felhőfátylán
Már új remények rózsaködjé nem tör át;
Ó! lefelé fordult hajdan fennéggő fáklyám
S nem gyújt ma már, csak zűszök, kormos
füstöt át.

Menj, könyvem! sóhajszárnyon szállj nehéz
utadra,

Szívemből téptem könnyáztatta lapjaid,
Szórd szét termőbb szivekbe, gyulladóbb
agyakba

Az öntüzén elégett vágyak hamvait.

Elégett vágyak, hullt remények hamuvedre:
Könyv, könyvem, életkönyvem, táruj, nyilj
ki hát!

Keljen beléd zengő Phénixként életre
Amit csak meddőn vágytam harminc éven át...

(1928)

Cseregyő Hugó

II.

Harmincöt év mérlege

A dolog úgy kezdődött, hogy *gualog* mentem Budapesttől Szegedig. Nem, nem így kezdődött; hanem úgy, hogy az édesapám pofonfótt, mert egy verssem jelent meg az „Üstökös”-ben, amit ő nem helyeselt, mondván: neki nem kell költő a családban. Ez a pofon volt az első írói honorárium, amit kaptam és ezért mentem azúj gualog Szegedre. Nyomban ezután Szegeden eljegytem magamat a Színházzal: a szegedi színház kapujában állva aludtam át egy zimankós téli éjszakát. A rákövetkező éjjelen már a „Szegedi Napló” szerkesztőségében dolgoztam (a drága jó *Békessy Antal* volt az első szerkesztő); majd onnan Szabadkára kerültem, ahol a hetenként egyszer megjelent „Szabadság”-nak lettem a mindenes. Itt egy évig voltam; aztán Pestre jöttem: *Vécsi József* a „Pesti Napló”-hoz vett; itt már riportot és kritikát írtam. Egy évvel később *Horváth Gyula* a „Magyar Hírlap”-hoz szerződtetett; *huszonhat évig voltam* a „Magyar Hírlap”-nál — Márkus Miksa barátai, jóakaratai és bölcs vezetése mellett: riportere, cikkírója, kritikusa, színházi rovatvezetője voltam ennek az újságnak, amelytől akkor váltam meg, amikor a komám megszűntette. Most — nyolc év óta a „8 Órai Újság”-nál vagyok mindenes: írok mindent, minden rovatba, szerkesztek, tördelek, korrigálok és nagyon szeretem az újságot és annak főszerkesztőjét, *Nadányi Emilt*, aki nem annyira főszerkesztő, mint inkább: újságíró, a legjobb magyar újságírók egyike.

Az első vers: az „Erzsébet-téri verebek”-ről szól és az „Üstökös”-ben jelent meg. Ez az, amiért a pofont kaptam. Többet érdemeltem volna érte.

Az első riport: Gukker Károly kereskedő, aki valamikor duszagad volt, nyomorában hírította a családját: fejével megölte a feleségét és három gyermekét Kispesten. Erről írtam az első riportot és büszkébb voltam rája, mint később a belgrádi királygyilkosságáról, a „Knyaz Potemkin” lazadásáról és Odessza bombázásáról, a pápaválasztásról és Ferenc József király szerzejóvi utjáról a helyszínen csinált riportjaimra.

Az első kritika: a Népszínházba küldtek el a beteg *Ózsi Kornél* helyett. A „Két Cham-

pignol” című francia vaudvillet játszózták először és én a kritikámat — versben írtam meg. Minden versszaknak ez volt a refrénje:

„Mit bánom én, hogy Champignolnak
Tovig lenyírják a haját;
Én csak piros ruhámat látom,
Én más se nézek, csak magat.”

Azt a piros ruhát akkor — *Gazsi Mariska* viselte.

Az első színpadi siker: „Háromláb kapitány” — Dreyfus-paródia, operettben. Színpadkerült Feld tanátnál a Városligetben. Az arénában. Egész nyáron játszózták. Ebben mondták azt, hogy: „maga talán beteg?”... meg azt, hogy: „Nekem mondja, a tanárnak?”... Mi volt ehhez a sikerhez azután később a „Vasuti baleset”, „Cassanova”, „Katinka grófnő”, „Lőselei fehérraszony”, „Lotti ezredesei”, „Offenbach” és a többi darab sikere. Igazán mondom: a „Háromláb kapitány” volt a legszebb.

Tanítványaim: Ez a legnagyobb büszkeségem: egy sereg kitűnő újságíró nevétlen föl. Az én tanítványom — talán nem szükséges az öreg tanítóbácsit? — Jób Dániel (a Víg-színház igazgatója), Lázár Miklós (A Reggel főszerkesztője), Harsányi Zsolt, Herczeg Géza, Bálint Lajos, Kanizsai Ferenc, aki meghalt azóta szegény és a legutóbbi időben egy nagyon tehetséges fiatal újságíró: ifjabb Kertész Róbert. A fejemre nőttek, elhagyták; de én tudom, hogy az én szeretetem egyengette utjukat és ők tudják, hogy tanultak tőlem valamit. Gyerekek, ne felejtétek el a tanítóbácsit!

Összegyűjtött munkám: *Faragó Baba* 19 éves, kedves, szép leány; a magántikárom, a gondviselése, az örömm. — *Faragó Erzsébet*, 18 éves, a Színművészeti Akadémia növendéke. Nagyon tehetséges. — *Faragó Teréz*, 10 éves, gimnazista; a legszellemesebb Faragó.

Csalódás: Harmincöt évig szolgáltam szeretettel, lelkesedéssel a magyar színészet és a magyar színészek minden dolgát. Most csak egyetlenegy színész üdvözölt: *Hettyey Aranka*. A többi nem vett tudomást a jubileumomról. Ez egy harmincöt éves újságíró mérlege. Nem vagyok vele tisztában, hogy nyereséggel vagy vesztéssel zárom-e le a 35 esztendőm.

Faragó Jenő

— Szeles, csapadékos, inkább enyhé idő... A budapesti meteorológiai intézet vasárnap kiadott jelentésében az időprognozisz a következő: *Változóknyn, szeles és egyelőre inkább enyhé idő, csapadékkal.*

— Vasárnap érkezett vissza Bethlen miniszterelnök a mezőhegyesi vadászatról. Bethlen miniszterelnök, Mayer, Pesthy és Csáky miniszterek résztvettek a háromnapos mezőhegyesi vadászon, amelyről vasárnap érkezett vissza Budapestre. E héten jár le a szabadsága *Herrmann, Klebelsberg és Walkó* minisztereknek és így most már ők is átveszik hivatalukat. A miniszterelnök fővárosi tartózkodása azonban egyelőre ismét rövid lesz, tekintettel arra, hogy elfogadta báró *Botlik István* meghívását és néhány miniszterrel együtt részt fog venni a tiboldarói vadászon.

— *Keller kapitány*, a nagyváradi zavargások amerikai áldozata keresztülutazott Budapestben. Vasárnap délen az egyik dunaparti szálló hallójában A Reggel munkatársa érdekes amerikai házaspárral találkozott. *Wilfried Keller* amerikai kapitány és a felesége, aki nagyváradi születésű magyar leány. *Budapestben keresztül utaznak haza Nagyváradról*, ahol Kellert a romboló román diákok súlyosan megsebesítették. *A kapitány 28—30 éves, szőke, tipikusan amerikai férfi, a felesége 20 éves, nagyon elegáns, szép, barna asszony.* Kelleren már semmi nyoma sincs az elszendvedt sebeknek, derült hangulataiban beszélget és minduntalan ismétli: „*Sajnálom, nem nyilatkozhatom, de meg fogja érteni, hogy erre természetes okaim vannak...*” Keller már megkapta a román kormánytól a sazezeréltalós kárterítést és ma továbbutazik Budapestre, hogy *Le Havreben* hajóra szállva, visszatérjen *Newyorkba.*

— *Megszökték Szegedről* egy család bukással vándolt kereskedő. *Szegedről* jelenti A Reggel tudósítója: A Holzer és Társa cég egyik boltjára, Holzer Ferenc ellen a cég hitelezői többrendbeli följelentést adtak be. A följelentők azzal vádolták Holzert, hogy a hitelezők megkárosítása céljából az üzlethez tartozó vagyontárgyakat elrejtett és ezáltal család bukást követelt el. Holzer, aki azelőtt színész volt, mielőtt a rendőrség letartóztathatta volna, megszökött Szegedről. A szegedi törvényszék elfogatóparancsot adott ki ellene.

— *Ügyvédi hír.* Dr. *Szentpétery Gyula* ügyvédi irodáját Vörösmarty-utca 5. szám alól *Lipót-kört* a, I. 3. alá helyezte át.

— *Gáspár Fülöp* cég értesíti a t. közönséget, hogy a legjobb minőségű porosz szent, kokszot és tüzfát nemcsak fuvarokban, hanem zsákokban is 100 kg.-tól kezdve 24 órán belül házhoz szállít. Telefon: 239—74, 239—75.

„Majd a Jegenye”
a Terézkörű Színpadon

— *Primo de Rivera* föltálla a liberális diktatúrát. *Madridból* írja A Reggel tudósítója: A „Liberál” című lap, amely *Primo de Rivera* politikáját nem mindenben helyesli, kérdőjeleket intézett spanyol politikusokhoz a liberális jövőről. A nyilatkozók között a diktátor is megszólalt és így beszél az ő saját külön liberalizmusáról: „A tanítás, a szavazás és a himnálózás kötelező kell hogy legyen. A polgároknak abban az irányban kell haladniok, amelyet a hatóságok kijelölnek. A spanyol monarchia ma is nagyon demokrátiikus, de szociális is lesz, ha a kormány föllátalmazást kap, hogy egyes szociális reformokat megvalósítsion. Gyökeres földreformot kellene csinálni, mégpedig úgy, hogy a föld birtoka és megművelése egy kézben egyesüljön. Törvényt kell hozni a lakók és a munkások védelméről is.”

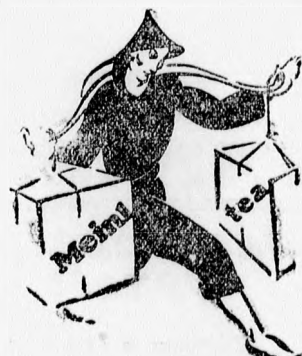
— *Halálózás.* Nagy közönség jelenlétben temették el vasárnap délen dr. *Rubinyi Mózsest* székesséfvárosi zenetanárnót. Az egyházi beszédet *Hecsei* főrabbi mondotta. A temetés az iradalmi, az iskolai és a közélet számos előkelő munkása vett részt. — Ma délen temetik a tragikus sorsu dr. *Farkas Dánielt*, a Szeretetház igazgatófőorvosát, akinek hirtelen halála, széles körökben kellett nagy megdöbbenést és ószinte részvétet. *Farkas Dániel* egyike volt a legtehetségesebb magyar beszélnékek, meglezőv tanítvány a nagy *Herz* professzornak, aki a Szeretetházban viselt nagy hatáskörben minden egyes betegéről alyai szívvel gondoskodott. A háborúban az Alföldi-utcai hadikórház sebészfőorvosa volt, ahol naponta tíz-tizenöt súlyos műtétet végezt legényeség és fizetekben, minthogy éppen a leg-súlyosabb sebesültek kerékdöztek a keze alá. A tragikus módon elhunyt népszerű fiatal sebesnek arteria sclerosisa volt, embóliát kapott, amelyet egy pillanattal előzött vele.

— A vetélytársak összeszurkáltak egymást, a menzasony elűtötte az autót. Szombaton délután *Binder János* 32 éves hentes menzasonyával, *Augustus Zsuzsannával* a Belvárosban sétált. Egyszerre csak hozzájuk lépett *Karffy József* 22 éves rakodómunkás. *Binder* régi rivalisa és udvarolni kezdett a leánynak. A két férfi csakhamar összeverekedett. *Binder* két rúzlított és vetélytársát hálszavarta. Amidőn a helyszíne érkező rendőrségem mindhármat a kerületi kapitányságra kísérte. *Augustus Zsuzsannát elűtötte egy autótaxi*, amelyet *Ujhelyi János* soffér vezetett. A mentők mind a két sérültet első segélyben részesítették. A rendőrség *Binder*et, akit orgazdaság miatt köröztek, letartóztatta.

— *Három* került tüzoltósága vonult ki egy kéménytűzhöz. Vasárnap délután a Kende-utca 12. számú négyemeletes bérházak padlástűzét jelentették. Azonnal kivonult a központ, I. 11. és IX. kerületi tűzörség *Ertsek* és *Benedek* tűzoltóosztások és *Keller* segédített vezetésével. A helyszíne érkező megállapították, hogy csak kéménytűz van, amelyet hamarosan elűtöttek.

— *Két* memoir. A magyar könyvpiacnak két rendkívül érdekes eseménye készül: *két* memoir, az egyik inkább politikai, a másik inkább színházi, mind a kettőt nő írja s mind a kettő debüt jelent a memoirirodalomban. A politikai memoir szerzője *Vászyronyi Vilmosné*, aki „*A nagy fa árnyékában*” cím alatt írja meg annak a harminc esztendőnek a történetét, amelyet az ura mellett eltöltött s amelynek emlékei és eseményei nemcsak az elmúlt korunk, de a jelennek is éles dokumentumai. A másik memoirt, a színházi — *Fedák Sári* írja, helyesebben már hónapja is kis amerikai írógépén, ez három kötet lesz.

— *Szekély Aladár* művészi fényképei a legkiválóbbak. 6 művészi kép 12 P. Váci-utca 18.

MEINL
ÚJTERMÉSŰ TEA

INDIA
kellemes, aromás teljes keverék
1/4 kg. 5.50 pengő

Veszünk, eladunk
és művészielen javítunk

keleti szőnyegeket és antik bútort. „Antikart” Rt
(Sternberg Z. J.) Dob-utca 81. sz., Kazinczy-utca sarkán.
Telefon: J. 403—68

Egry Gergely, Nagyváradi polgármestere Budapestre érkezett és elmondja A Reggel munkatársának, miért nem tehetett semmit sem a diákgarázdálkodások megakadályozására

A polgármester a városi tanács tagjaival hivatalosan vizsgálódott a magyar kultuszminiszteriumban, hogy Erdélyi Miklós nagyváradi szinigazgató kapott-e magyar szubvenციót

(A Reggel tudósítójától.) A nagyváradi véres diákzavargás, amely méltán keltett fölháborodást az egész világ sajtójában, vetette föl a nagyváradi polgármester, dr. Egry Gergely nevét. A polgármestert azzal vádolták meg főképen, hogy semmit sem tett a rombolások megakadályozására, illetve megszüntetésére. A polgármester Sós István és Benedek Aladár tanácsnokok és Major Miklós városi bizottsági tag kíséretében hivatalos úton most Budapestre érkezett, érdekes szituációt tébát, hogy

most egy budapesti hotel halljában, a vasárnapi ötórai tanárai mondja el Nagyváradi polgármester, milyen szerepet játszott a véres diákzavargásban.

Kitűnően beszél magyarul, Nagyváradon volt diák, ott jogászodott, ott készült az ügyvédi pályára és fiatalon, 43 éves korában került a város polgármesteri székébe.

— A polgármester urat — mondjuk — azzal vádolták, hogy estélyt adott a kongresszus vezetőinek tiszteletére és ezáltal tört ki a véres rombolás, amelynek megakadályozására semmit sem tett, ellenben vendégeivel lakókamrák kiváltságait öblakából nézte a szomszédban levő templom földulását.

— Városom polgárságával szemben — feleli — már tisztáztam ezt a kérdést és

most nem azért beszélek, mintha itt akar-nám tisztázni magamat, ahol nem ismernek.

Ott, ahol ismernek, odahaza, tudják már, hogy mi volt az én szerepem és hogy miképpen történtek a dolgok. Tudják, hogy nálam nem volt szóár, csulódóm tagjaival voltam együtt lakáson, a kongresszus vezetőit nem láttam vendégül. Azt is tudják rólam, hogy nem néztem ablakomból városom pusztulását, mint Nero császár Róma égését és tudják, hogy

a polgármesternek nem áll rendelkezésére karhatalom, én tehát nem tehettem intézkedést a zavargás elfojtására.

Városom polgárai meg is nyugodtak az én szereplésem után. Tisztában vannak azzal, hogy mit tettem és mit tehettem, mert ismerik a polgármesteri hatáskör korlátait és mert ismernek engemet: 32 évig volt dély alkalmuk, hogy megismerjenek.

— És mi van a városi tanács kártérítésével — kérdezzük.

— Nyomban a sajnálatos események után kárbecslobizottságokat alakítottam, amelyben képviselve voltak a károsult kereskedők is. A károsult fölbeesülték, a kárjegyzőkönyveket fölterjesztettem a kormányhoz, amely garantálta a kár megtérítését.

— Milyen a polgárság hangulata most a polgármester ur iránt?

— A polgárság bizalmát velem szemben, azt hiszem, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy

most, amikor 2 millió lelt utalt ki a kormány a három sztrémből templom restaurálására, az utalványokat megörzés végett nálam hagyták.

A Cion-templom fél millió lelt, a Telesi-utcai templom ugyanennyit és az ortodox templom 1 millió lelt kapott.

— Ugy tudjuk, hogy egy városi tanácsnokot, aki

ZONGORÁK LEGOLCSÓBBAN
Magyarország legnagyobb zongorakereskedésében

LYRA

RT-nél, VII. Erzsébet-körút 19
Készletre is!

a zavargás és rombolás miatt interpellálni akart, a közgyűlés termében letartóztatlak.

Az illető tanácsnok, akiről ez a hír terjedt el — válaszol a polgármester —, Hübschenberger tanácsos ur, azonban tévedések elkerülése végett közölnöm kell, hogy nemzetségre nézve szász. Tény, hogy interpellált, miután azonban interparlamentáris kifejezésekre ragadtatta magát, megvontam tőle a szót. Nyomban ezután az ülést fölfüggesztettem. Szünet alatt

valóban megtörtént, hogy a rendőrség embere a tanácsos urtól elkérte az interpelláció szövegét.

azonban nem tartóztatták le és eddig annyi bántódása mo történt mint önnek.

— Visszatér-e ma a város vezetősége és a polgárság közötti harmónia?

— Olyan városi tanács — magyarázza a polgármester —, mint a miénk, kevés van a világon. Képzélje el.

a város nagy tanácsában épp ugy van kommunista tanácsnok, mint legszélsőbb román nacionalista.

A legtöbb természetesen a demokrata. Szerintem az ellentéték ily széles skálájú képviselője a tanácsban nagyon helyes rendszer, mert éppen így jöhetnek létre olyan megoldások, amelyek harmóniára vezetnek. Nálunk a régi tisztviselőket sem helyeztük B-listára, a tisztviselőik 30%-a ma is magyar. Nem mintha nem tudnók másokkal pótolni őket, hiszen 400 kérvény fekszik a polgármesteri hivatalnál...

Végül budapesti utazásuk céljáról elmondotta Nagyváradi polgármestere, hogy a külügy- és pénzügyminiszterium illetékes osztályával a Nagyváradi városi közönségét megillető letétek és értékpapírok visszaállítására érdekében folytatnak tárgyalásokat, miután a két állam között e kérdésben már megállapodás jött létre. A bizottság tárgyalásokat folytat azokkal a budapesti ügyvétekkel is, amelyek meg az impérium-utazás előtt kölcsönt nyújtottak Nagyváradi városának. Most rendezni óhajlják a régi kölcsönök ügyét is. E szürke hivatalos ügyek elintézésén kívül — amint megtudtuk —

a nagyváradi tanács kiküldöttjei egészen szakítlan vizsgálódást végeztek Budapestben a miniszteriumokban a nagyváradi szinigazgató ügyében.

Erdélyi Miklós nagyváradi szinigazgatót a „Curantul” című bukaresti lap azzal vádolta meg, hogy a magyar kormánytól szubvenციót kért és kapott. A szinigazgató, miután a „Curantul” kultuszminiszteri aktaszámokat is küzölli, arra kérte a tanácsot, hogy delegáljon egy bizottságot és Budapestben vizsgáltsa meg ügyét. Ez most meg is történt. A kultuszminiszteriumban Kertész K. Róbert államtitkárt keresték föl Nagyváradi tanácsnokot. Elmentek a pénzügyminiszteriumba is.

Jegyzőkönyvet vettek föl, hogy budapesti vizsgálódásuk szerint Erdélyi szinigazgató a magyar miniszteriumokkal semmiféle összeköttetésben nem állott és nem áll.

Erdélyi Miklós, aki szintén Budapestben van, erről az ügyről a következőket mondotta:

— A vádak alaptalansága beigazolódtott, a vizsgálat nekem elégtételt szolgáltatott. Most sajtóport inditok a cikk szerzője ellen. Tisztában vagyok azzal, hogy ez a támadás nem román részről jött ellenem. Az követte el, akinek ismert vesszőparipája, hogy kollégáit üldözze. De nyomon vagyok, le fogom felelni az illetőt.

Nagy Andor

— Londonban csökkent az áradás. Londonból táviratozza A Reggel tudósítója: Az áradás kedvező nyugati szél mellett visszament, anélkül, hogy a tegnaphoz hasonló veszedelm szárazott volna.

— Egy uriaszony gyanus halála a fürdőszobában. Pottrubay Lajos magánbiztosító fiatal felesége vasárnap délelőtt fürdőt készített magának Bözsermenyi-ut 3/c szám alatti lakásán. Minthogy a fürdőszobából sokáig a legkisebb nesze sem hallatszott be a lakásban, Molnár Aranka házevezető benyitotta a fürdőszobába, ahol a fiatal, 18 éves asszonyt holtan találta a kád mellett. A kiszállott rendőri bizottság erős gázömlést állapított meg a lakásban, ami amellet szöli, hogy Pottrubay Lajosné született Székely Judit szándékosan vagy feledékenységéből hagyta nyitva a fürdőkályha gázcsapját és halálát gázömlés okozta. A bizottság nyomban észrevette, hogy a gáz egy fürdőszobában, ami rejtelegessé teszi a halálesetet. Mert ha a gáz az egész idő alatt égett, akkor nem történhetett volna gázmérgezés. Ha pedig a gáz csak a halál bekövetkezése után gyújtották meg, kinek állhatott érdekében, hogy a gázt meggyújtás és a haláltól félvevezesse. Az erős gázömlést különben abból is megállapították, hogy a konyhában levő kanarimadár élettelenül fektett kalitkájában. A rendőrség megindította a nyomozást a gyanus haláleset körülményeinek kiderítésére.

— Viharos antialkoholista gyűlés Bécsben. Bécsből táviratozzák: A népegészségügyi egyesület, amely Uhde egyetemi tanár vezetése alatt az utóbbi időben élénk propagandát fejtett ki az alkohollal üztött visszaélések megakadályozására irányuló tömegmozgalom ügyében, tegnapi népes gyűlést tartott, amelyen a bécsi sörgyárosok, vendéglősök és borkereskedők is részt vettek. Dr. Uhde kifejtette az egyesület programját és változt azokat a károkat, amelyeket az alkoholfogyasztás a népegészségünk és a közgazdaságunk okoz. A gyűlés folyamán több ízben került viharos ellenmondások sor az alkoholfogyasztás ellenzői és az alkoholerdekeltség között. A nyugalom helyreállításához rendőrséget kellett igénybevenni.

— Vasárnap este kirabolák a József-körúton egy ezredes lakását. Vámos Béla honvéde ezredes, aki a József-körút 48. számú házában lakik, vasárnap este, amikor családjával hazatért, meglepve vette észre, hogy az előszoba ajtaja távra nyitva van. A lakást teljesen fölforgatva találták és nyomban megállapították, hogy betörő járt a lakásban, aki fölfeszítette a szekrényeket és az összes czüstneműt és az értékes tárgyakat elvitte. A rendőrség a nyomozást megindította.

— Pozsonyban este 9 órakor kulminált a Duna víze. Pozsonyból jelent A Reggel tudósítója: Vasárnap éjjel 12 órakor a vízállás 309 centiméter. A maximum este 9 órakor lépett föl: 363 centiméter. Dévénynél este 9 órakor 304 centiméter volt a vízállás. Éjjel után jelentik az ausztriai Hainburgból, hogy ott a jég este 8 órakor megindult. A zajlás a jégtömeget Dévénynél a Morvába nyomta és azután ismét megállt.

— Lónyay Elemér herceg oroszvári portása fölakasztotta magát. Magyaróvárról táviratozzák: Rigó Imre 56 éves portás, aki Lónyay Elemér herceg oroszvári birtokán volt alkalmazásban, a kastély portásfőlkjében fölakasztotta magát. Amire tettét észrevették, már meghalt. Öngyilkosságának oka az volt, hogy nemrégiben halt meg a kisleánya, ami valóságos buskomorrá tette és hozzatartozói előtt többször tett célzást arra, hogy öngyilkos lesz.

— Fehér M. Miksa férifruháuzletében Károly-körút 16, egy finom télikabát selyem béleléssel 150, egy bunda opomgallérral 300 pengő.

Értesítés!

Mélyen tisztelt vevőimét értesítem, hogy a husz év óta főnálló POLONYI ÉS TÖRÖK céget január elseje óta saját nevemmel

Török Géza uri és női divataruháza

cég alatt vezetem tovább. Ez alkalommal köszönöm az eddig irántam tanúsított bizalmukat és kérem, hogy ezen megérdemelt bizalommal továbbra is kitüntetni sziveskedjenek.

Üzleti elvem a jövőben is az lesz, mint az eltelt husz esztendő alatt, hogy a mélyen tisztelt vevőim nálam mindig a legjobbat a legújanyosabban szerezhesék be. További partfogást kérve, vagyok kitűnő tisztelettel

Török Géza

a volt Polonyi és Török cég birtokosa

Király-utca 33

Előrehaladott szezon miatt
szvettérekét és pullovereket

25% engedménnyel árusítunk

Nagy választék már 10.— pengőtől

Kertész II. Andrásy-ut 36

„Nem tudod véletlenül, ki fogja játszani Móricz Zsiga „Uri muri”-ját a Nemzetiben?”

— Kérde Kiss Ferenc, akit Szász Károly kiénekel a Nemzetiből

(A Reggel tudósítójától.) Színházi és irodalmi körökben meglehetősen föltűntetett és héten az a majdnem nekirögzött felsorolás, amellyel Szász Károly a Kisfaludy-Társaságban a Greguss-díj odaítélését megindokolta. Ebben a kritikai rezimében Csontosról példánul azt állapítja meg ő excellenciával, hogy folyton felelődik, Göthöt — kellemesnek tartja és Törzsölő kijelenti, hogy szépen beszél. Mindezt egy egész pálya eredményeként. A rezimé beszél Kiss Ferencről is, akit rosszaló fejcsóválással dorgál meg a Nemzetiből való távozásáért. Megkérdeztük Kiss Ferencet, hogy mit szól a dologhoz. Ezeket felelte:

— Megtisztelőnek tartom, hogy Szász Károly egyáltalán foglalkozik szerény személyemmel és veszteségnek tartja a Nemzetiből való távozásomat. Eső után köpeny. Miért nem kérdezte meg akkor, amikor elmentem, hogy miért mentem el, amit senki sem tud és amiről nem is akarok nyilatkozni a nyilvánosság előtt, ami kettőnk dolga, az engem és a színházé. Ha akörül volna bizonyos aggodalma, hogy talán újból anyagiak miatt távoztam, úgy efelől a legnagyobb mértékben megnyugtathatom.

távozásomnak egész más oka van.

S hogy végleg távoztam volna-e most, ezt én sem merném határozottan állítani. Nem is tőlem függ a dolog. Függ a körülmények további alakulásától s én bízokodom abban, hogy az igazság nemokorra ki fog derülni és ezzel más megvilágításba kerül az én távozásom, mint amilyennek azt a kegyelmes ur a maga szemüvegén keresztül látja. Ami a Greguss-díjat illeti: Odrý Arpád teljesen megeredménytelten jutott eme ritka kitüntetéshez, ez elvitathatatlan, de hogy ő excellenciája én velem kapcsolatban miért éppen a „Varga Ábrám”-t és a „Süt a nap”-ot említi meg ja-

vannra, azt én nem tudom. Mindenesetre örülök, hogy ezekben a szerepekben is megnyertek a népszerűséget, de azért nem tudok ellenállni annak, hogy a kegyelmes urat ne figyelmeztessem az 1926. december 5-én írt és rólam szóló Cyrano-kritikájára, amelyben betűről-betűre azt mondja, hogy az ötödik fölvetés haldoklási jelenetében elcsúsz a feljuttatott Peltes Imre művészetét. Aztán mégis csak laibaestek volna talán a „Makrancos hölgy”, „Petrucchioja”, Bibó Báthory Zsigmondja, Herczeg Ferenc Ocskayja, Szilágyi Mihályja, Lear Szegény Tamása, hogy a „Diktátor”-ról a „Házitündér”-ről s „A bor”-ról ne is beszéljünk...

— E fényes felsorolás mellett önkéntelenül az a gondolatom támadt, kedves Feri, hogy az idei szezonod nem volt szerencsés. Főképpen bevallhatom, hogy amiben az idén eddig fölléptél, — a „Külváros”, a „Postaskisasszony” — nem tartoznak ideális alkalmak közé. Összefüggésben volna ez azzal, hogy eljöttél a Nemzetiből?

— Tagadom. Magánszínházunknál van olyan szezon, hogy egyáltalán nem adódik a színész számára alkalom arra, hogy paléttájának minden színét csillogtassa, mert hiszen alkalmakodnia kell az igazgatóság rendelkezésére álló darabokhoz és így bizony jóideje kell nem egyszer várni, amíg az ember belcarolhat valamibe. En azonban azt hiszem, még nem múlt el a szezon, talán csak akad még az idén nekem is egy-két jófajta. És ha majd hozzajutok, annál jobban fog izleni, nem baj tehát, ha most koplak egy kicsit.

Még kérde egyet-mást, de kérdéseimre hallgatás a felelet. Egyszeresek dörögve odaszól, nagy ravaszul esikantva mosolygó szemekkel:

— Nem tudod véletlenül, ki fogja játszani a Móricz Zsiga új darabját a Nemzetiben? ... (E. Z.)

— A Beszárk mai igazgatósági ülésén tárgyalnak a közlekedésügyi diktátorról és az önálló munkásbiztosítóról. A Beszárk elnöke, Sipőcz polgármester ma délutánra igazgatósági ülést hívott össze, nagyon érdekes tárgyszorozattal. Először is, Bedő Mór igazgatósági tag indítványára, A Reggel múlt heti számának azon értesüléséről folytatnak eszmecsere-t, amelyről a napisajtó bőven megemlékezett azóta, hogy Folkusházy alpolgármestert hívják meg a Beszárk élére és Márkus Jenőt vezérigazgatóhelyettesi minőségben. Híre járt ugyanis annak, hogy e két vezető állásra Wolff és Ripka már bizalmas megegyezést kötöttek volna. A Reggel cikkéhez hozzáfűzte, hogy ez a döntő fontosságú probléma, Rényi állásának betöltése, nem is képzelhető el másféleképpen, mint pártközi megegyezéssel. Egyébként A Reggel értesülése szerint Sipőcz polgármesternek is ez a véleménye, mert egy ilyen fontos szerepet a polgármester „csak a pártok egyértelmű konszenzusával és hozzájárulásával akar betölteni”. Folkusházyt szemelték ki arra, hogy a Beszárk vezérigazgatói székéből irányítsa a város közlekedési politikáját, de mielőtt ez a terv a megvalósulás stádiumába lépne, illetékes körök a kérdést tárgyalják a fővárosi pártok vezetőivel. Az első ív megbeszélésre a Beszárk mai igazgatósági ülése ad alkalmat, ahol tudvalevően az összes fővárosi pártok képviselve vannak. A Reggel információi szerint a Folkusházy-Márkus-kombinációt már közölték a kormányval is és január végére a közigazgatás élé kicserélődik hogni az ügyet. Az igazgatósági ülés napirendjébe még egy érdekes pont szerepel: a Beszárk önálló munkásbiztosító pénztárának fölléltása. Tizenkét-tizenháromezer alkalmazott ellátásáról van szó, tehát sok orvos, stb. kinevezéséről, egy nagy intézmény létrehozásáról, ami természetesen alapos megbeszélést tesz szükségessé.

— Pelegrének politikai influenciája van... Parisból jött A Reggel tudósítója: A szombati minisztertanácsban Domonkos elnököt és Pócsarát nem vitt részt. A minisztertanács csak egy félóra hosszal tartott és semmiféle érdomegés határozatot nem hozott, mert a kormány tagjai közül meztelenül csak Domonkos, a baloldali miniszterek fontos kérdésekben szembesültek Pócsarával, ami a köztársasági vezetésre vissza. Pócsarát távolmaradást azzal magyarázták felhívatalosan, hogy még mindig nem gyógyult föl influenciájából, de parlamenti körökben azt hiszik, hogy a miniszterelnöknek politikai influenciája van.

— A képviselőház új elnöke: Homonnay vagy Haller. Vass napjoleti miniszter pénteken Ernszt Sándorral együtt Kalocsára utazott, ahonnan vasárnap este érkeztek vissza Budapestre. Kalocsán természetesen megvitálták a képviselőház megválasztását alélnöki székének problémáját is, amelyről ma vagy holnap külön értekezlet fog dönteni. A keresztény gazdasági párt tagjainak tudomása szerint sem Turó Béla, sem Czettler Jenő nem pályáznak az alélnökségre és így a választás Haller István és Homonnay Tivadár között fog eldőlni. A kormány, hír szerint, Homonnay jelöltsége mögött áll, míg Wolff és hívei Hallert támogatják a szerdai választáson.

— Vasárnap Porzolt Kálmán felszázados jubileumát ünnepelte a Petőfi-Társaság. A Petőfi-Társaság vasárnap délután a Magyar Tudományos Akadémia nagyteremben fölvásárolást tartott. Pekár Gyula elnöki megnyitójában a Gyóni Géza és Bóna Albomok földi maradványainak huzahozatalára vonatkozó javaslatot ismertette. Lampert Géza fölkérte előterjesztése után Farkas Imre olvastta föl „Feri és Magda szerelmét” című humoros diaktörténetét, amelyet a hallgatóság nagy tetszéssel fogadott. Az ötvenéves írói működését ünneplő Porzolt Kálmán jubilaris fölvásárra „A színpalok titkai”-ról szólott. Az „És ti Levélek” népszerű írása színesen, érdekesen mondott el ismeretlen adatokat és intimitásokat abból a fölvásárból, amelyet múlt szünigazgató, ír és szerkesztő állt rendez. A fölvásás az előkelő közönség lelkes tapsnal jutalmazta. Ezután Pekár Gyula ünnepi beszédet intézett Porzoltól és a közönség köszöntö meg az üdvözlést és kijelentette, hogy egy felszázados munkásság rendszerint életbejezés, s azonban új programot ad az éven évi forralóján. Az irodalom és a színeset válság előtt áll és a Jókai-és Petőfi-Társaság szellemi irányításával leküzdölni kell lenni az írós és színészek jobb megélésével, ezért meg kell alakítani az „Irodalmat és színeset pártoló egyesületet”. Az illes Gáspár Jenő költeményeinek s Ernődy László tanulmányának fölvásárral végződött.

— A legkisebb lábú angol lady Hollywoodba megy moizsátárnak... Londonból írja A Reggel tudósítója: A fővárosi társaságunk nagy szenzációja van, Lady Sholto Douglas Hollywoodba megy moizsátárnak, A lady arról híres, hogy eddig négy férje volt — köztük Abdül Hamid szultán fia — és hogy 32-es cipővel visel. Neki van a legkisebb lábú Angliában és ezek a parányi lábak 20.000 fontra vannak biztosítva. A cipőt Párisban csináltatja a lady, 30 párt egyszerre, de minden cipőt csak egyszer vesz föl.

— A „Papagáj” (Erzsébet-körút 23) januári műsora valóban elsőrendű. Oláh György Mihály igazgató új változatban, remek kabaré, variété-és táncszámok adt elő, hogy minden este szofolva van a kedves, intim, nívós helyiség.

— Marinovich főkapitány lesz a filmcenzura elnöke. Érdekes változás lesz a közeli napokban a filmek ellenőrző bizottság vezetőségében. Amint A Reggel értesül, Horváth Elek nyugalmazott miniszteri tanácsos megcseréltéttől az állásáról. Horváth már régebben hangoztatja, hogy nyugalomba kíván menni, mert a filmcenzura vezetőségével járó munka túlságosan igénybe veszi; eddig azonban nem találta meg az alkalmas utódot. Most, hogy Marinovich főkapitány nyugalomba vonult, őt szemelték ki erre az állásra és így Horváth Elek lemondása aktuálisá válik. Marinovich Jenőt szakkörökben is örömmel látnák a filmcenzura élén, mert a nyugalmazott főkapitány eddigi állásában is sok megértést tanúsított a filmszínházak iránt.

— Kétszázötven kanári közül kettő győzött a Szervita-téren. Csiripelő, trillázó kis hadsereg: kétszázötven kanári tartja megszállva két nap óta a Magyar Nemescanárienyésztők Egyesületének helyiségét. A sárge dalosok kalitkái között öreg zenék és nyugalmazott básiék élvezik a fülsikeltető koncertet, tippelnek, ki lesz a győztes, talán még fogadnak is... Egy-egy törzs, amely három-négy madárkából áll, hogy muzsikál, mint egy remek zenekar, sajnos, a sok zenekar lerontja egymás hátát. A kanárik, úgy látszik, sejtetik, miről van szó, olyan ambiciójával pályáztak a Kanárienyésztők Egyesületének két évszt serlegéről. Vasárnap ért véget a monstrehangverseny. A két nagydíjat Juhász Tibor és Tamás Miklós madarai nyerték. A többi kanári szomorúan távozott...

— Vasárnapi hangverseny. A Regnum Marianum templomépítő akciója javára vasárnap a Zenekadémia nagytermében nagyszerű hangverseny rendezett. Dolmányi Ernő, Székelyházy Ferenc, Madék Anna és Gregor Klára orgonaművésznő közreműködésével. Az ünnepi beszédet Péter Marcell tartotta. Az ünnepélyen negyzzáret és előkelő közönség vett részt.

— Bombát dobta egy tüzoltóba táncosai közé. A párisi „Journal” jelenti Madridból: Prieragoban (Cordoba) ismeretlen tettes bombát dobott egy tüzoltóba táncosai közé. A robbanás tizenkét embert megsebesített, akik közül később többen behaltak sérüléseikbe. Azt hiszik, hogy politikai bosszúról van szó.

— A Charité Poliklinika bálja. Január 14-én, szombaton, a Szent Gellért-szálló disztermeiben megtartandó Charité-bálra szóló meghívókat a rendezőség most küldte szét. A József Ferenc dr. királyi herceg és Anna királyi hercegnő vednikége alatt álló bál az idén is kimagasló esemény lesz az elitbálok sorában.

— A megtámadott rendőr levágta kardjával egy részeg ember fölét. Szombaton éjjel egy budai vendéglőben mulatótt Wimmel Gottfried 28 éves fiatalember. Amikor a közelben szolgálatot teljesítő Német Vince rendőrszem bejött a kocsmába és csendre intette az ittas fiatalembert, Wimmel elővette a bicskját és azzal támadt a rendőrrre. Német erre kardot rántott és miközben a gardába fiatalembert lefogyvezetné ügykezett, kardjával levágta a balfölet. Wimmel Gottfried ellen a rendőrség hatóság elleni erőszak miatt megindította az eljárást.

— A szélvihar sebesülttel. Baczus Kálmán 62 éves gazdatiszt a Margit-híd budai hídfőjénél a Nagy szénipomástól elesett és súlyos belső sérüléseket szenvedett. — Gajdos Flórián napzamoshoz a Nyugati-pályaudvarnál a szélvihar egy leszállított autótól hozzágázolt, amitől súlyos sérüléseket szenvedett. — Özv. Gyöngyi Jánosné 50 éves napzamos Kispösten a nagy szélvihar következtében elesett és balkarját eltörtte. — Kolbár József 25 éves gyári munkás a Conti-ntca 3. számú házban levő munkahelyén a szél következtében romló faltól súlyos sérüléseket szenvedett.

— Autóráadás. Kende Mária 17 éves háztartási alkalmazottat Horthy Miklós-ut 63. számú ház előtt egy autó elütötte. Súlyos koponyaalapi töréssel a Rókusba szállították. Az elmenekült autót keresik.

KOMÉDIA

JÓKAI-TÉR 10. TELEFON: T. 277-80

A szezon slágerműsora:

1. Erwin Engel, prolóngálva
2. Rott Sándor, mint Napoleón
3. R. Türk Berta új számai
4. Rott Ferenc, mint Strokopf Mihály
5. Ferenczy Károly
6. On the Sea amerikai kiállítás: reuettve
7. Erekövy László
8. Rott Sándor és Sárossy Andor, mint Dávid és Góliát
9. Krajnik Mária szólója
10. Faragó Sári és Újházi Nuszi a kávéházban
11. Szautó Jenő és a primadonna incidense
12. A Deutchmeister-Regiment

Ma, hétfőn premier a Rott-Komédiában

SZÍNHÁZ

Ami az Intim Pistából kimaradt Mondja, kedves Intim Pista,

maga most jön Berlinből s hallom, odaát volt Párisban is, hogy is állunk csak Dekobra barátunknak a kis 'autókarambolójával, mi?

— Amennyiben, instálom?

— Nézze, Cincilinci, ne tegye magát, addig egy lapodát se megyünk tovább ügysem, amíg Maurice közlekedésügyi kihágását a legapóbb részletekre kiterjedően nem tisztáztuk. Én nem hagyom magam éjjel telefonon vedlättni, hogy mi is van M. Dekobra — külpolitikai incidensével?

— Kül-po-li-ti-ka-i-???

— Na, igen, a hölgy tudmüllik, aki az autóban ült, orosz volt. Nézze, ne sokat kerteljük: egy nagyon előkelő, majdnem a legelőkelőbb orosz emigráns urnak a felesége. Az autó az orosz uré volt és dirib-darabja tört. A diribek és darabok közt találtak meg a derék agent-ök önagságának egy olyan ruhadarabját, amely, hogy nem volt rajta, egyáltalán nem lepte meg a kórházban az orvosokat: istenem, a hölgyek Párisban a legnagyobb hidegben is oly könnyelműen öltözködnek...

— Tu grand Dieu!...

— Dicsérem molliér-i franciaságát, de nekem hiába sopánkodik. A dolog pedig úgy derült ki, hogy a kórházban a kóbránál is ravaszabb Dekobra, annak a jó grand Dieux-nek a kedvéért sem volt hajlandó bementeni sem a hölgy sem a maga nevét. A franciák azonban az ilyen dolgokban nem értik a tréfát s azt felelték, Monsieur, ha ön nem árulja el a nevét, nem vesszük föl a kórházba, voila.

— Mire?

— Mire bementa. Maurice-ot reggelre már haza is engedték. Az emigráns nő azonban, mivelhogy sérülései meglehetősen súlyosak voltak, benttartották. Itt talált rá a férje, akinek prezentálták az autó diribjeit a már említett ruhadarabocskával együtt.

— Es mi történt tu grand Dieu?!

— Beszéljen csak magyarul a jó Istennel, úgy talán még megérti magát. Hát hogy mi történt, arról Berény Henry tudna beszélni, ha akarna, aki tegnap érkezett. Dehát akar?!

— Nem akar?

— Nem, az eszemadta, pedig a Svábhegyen, ahová Winnetou-ként követtem az azóta elázott üde hóban a nyomait, ugyancsak forszíroztam a dolgot. De ez az aranyos pernahajder megesküdött az „Angoracia” sikerére, hogy öbelöle ugyan, amíg egy Berény-operett van a világon, egy szót ki nem veszek... Ezt is énekelve mondta!

— De arról a cicáról, arról az angorairól, csak beszél?!

— Aarról igen. 1940-ben játszik, mégpedig az első fölvonás egy női Institut de beauté-masszázstermében, a második egy fantasztikus szigetben, a harmadik pedig a Café de la Paix-ben s ennek a fölvonásnak az a külön szenciációja, hogy az összes szereplői — magyarok. Mint ahogy az igazi Café de la Paix-ben is majdnem kizárólag magyarok található. Egyszóval: egy hypermodern ugynevezett jazz-operett, bibájós tangókkal persze, — tangó a világdívat — versit Harsányi Zsolt, szövegét Stella Adorján írja.

— Premier?

— Hepta paleis diarridsoussin peri hridzan Homeou, s ha hét műintézet éppen nem is verseng a remekműért, de két műintézet nagyon is. S amint látja, csak egy betű a differencia, holott Homéros és Berény között több

betű differencia is akad. Előreláthatólag azonban a Magyar Színházé lesz, amelybe való is.

— Amely a remek hőviszonyokra való tekintettel, trojka elé fogja táldücsait, amint hallom.

— Igen. Biznak a meteorológiai intézet jelentésében, amely Molnár előtt havat ígért. Sajnos, a napjainkban oly szokatlan közlekedési eszközről egyelőre semmi böccsbet nem tudok, azt sem tudatták még, kit fognak majd elébe, minthogy erről csak a „Trixie” premierje után döntenek. Ez lesz különben a szezon első magyar darabja a Magyarban.

— El ne feledkezék a három kabarépremieréről!

— Eszem azt a gondos zuzáját, dehogyan is. Szerencse, hogy egy vonalban fekszik mind a három, különben alig számolhatnék most be felőlük. Hol kezdjem, efendí?

— Ahol az utasember megérkezik, a pályaudvar mellett!

— Szóval a Terézkörutnál. Mindenekelőtt meg kell védenem Nagy Endre megvédött Zsaszolójádt és tudatom is az ismeretlen helyen tartózkodó Zsaszóval: igazán nincs benne semmi olyasmi, ami területi integritását sérthette volna, Nagy Endréről bajos is lett volna ilyesmit föltételezni. Magam is ellenzékiéknél ültem be a nézőtérre s mondhatom, hogy kormánypartiként távoztam, de nem csoda, mert ez az első egységesen jó műsora az idén a Terézkörut kis teátrumánál. Leghősbű feyveriténye az intézetnek a két új Salamon-darab, — a Salamon-darabok kezdtek már nagyon jakubni, bágyadni —, de ez a Női-fü (szerintem az utolsó esztendő legnagyobb harrierje: egy év alatt a Newyork-kávészádelutáni félhomályából a Benzou-utcai Ullmann-palota csillárjai alá került), ugyancsak letette a garast, illetve a pengőt. Mind a két darab egészséges, mint a mák s a Salamon-műfajnak valóságos Steinhach-műtétet jelent. A Zsaszológia beállításában is ismét valami új (pedig istenem, de nehéz újat csinálni ebben az elszuvasodott kabaré-műfajban), nem beszélve a közben szervezött nyulatáncsógokról, amelyek egy új író is hoznak, Faragó Sándort, akiről azt mondhatnám legtalálótban, hogy — egy eredeti Fodor.

A szereplők között elsősorban a legügyesebb pesti karikatúraarajzolónak, Rajna Alice-nek nyujtok át bokrétát, a nézőtér hölgyei közül jónéhányan magukra ismerhettek benne. A szöke (illetve, pardon, lehet, hogy azóta már barna, naponta változtatja a szentem) Keglevich Marietta is visszatért ezzel a műsorról régi sikerének színhelyére és nagyon sajnálom, de Pósnér Magda is igazán kedves: végre színésznő lett belőle. Az urak közül érje ki-tüntetés ezáltal a chaplini humoru Berky Jó-

zsefet, immár városzserte híres újabb Bethlen-alkilásdért Herczeg Jenőt, a mindig zsenidilis Gárdonyit, továbbá Petthes Sanyit. Osztályisméltésre utasítjuk (a színházban) Kósza kisasszonyt, akiről bizony szeretnők tudni, hogy melyik primadonnavizsgálóbizottság eresztette ilyen nagyon ki arra a gyöngye kis színpadra... No, de áldásbékesség, gyerünk az Andrassy-utra...

— Közben van a Révay-avenue!

— Legyen szerencsém! Nos: igen tisztességes, vidám és jó produkció az Új Színházé is, amely utolsó kabaréműsorát adja ezzel a harmadik műsorával. Ami a legérdekesebb, legszivedertőbb, legüdebb ezen a színpadon: tele van egy csomó ismeretlen nevű, de igazán tehetséges, ugrifüles kisleánnyal, akik istenücese v-lamennyien megérdemelnek, hogy kiűlön is bemutatassam őket, az e célra főtartott rovatomban. Árpád Margit, Eszterházy Ilona, Karábaton Piri, Hórnak kis gráciája Emődéknak, biztosan lesz mind a háromból valami, sőt való-laki is, így hiszem. Bársonyék ezuttal egy egészen áceptábilis Bus-Fekete darabban mutatnának, különösen józú benne Bársony (akinek már régen a Nemzetiben volna a helye) és a Vigtől ideszármazott kökényfekete kis Orsolya Erzi. Kökény vizont, amilyen kevéssé tetszett magánssámaival, annyira meglepett egészen újstilus, diszkret, uri játékaival két darabban is. A régi Andrassy-uti fénykorában volt vizont két ilyen remek magánssáma Boross-nak, aki a darabjában is felejtethetetlenül közvetlen és mulatságos... Végül kitűnő ötlet a Hóni kozák kórus, amelyet még több műgondlat kellene továbbfejlesztetni...

— Na és az Andrassy-ut?

— Az idei évadban legjobb műsorok ez a mostani, amelyet vendégként Molnár „Ibolya”-jában Sobri-Gál Franciska vezet, rosszul rendezett, de jól játszott előadásban. Törz szerepét Ihsz játssza (dolgozza át jobban a figurát a saját egyéniségére). Körtendő szerepét — Peti! Klasszikus. Egyenesen Hevesi Sándor figyelmébe ajánlom nagy szeretettel és őszinte lelkesedéssel ezt az oroszul játszott művet, egyelőre kisnevű, de igen nagy kara-terezésűnket. Egy hangulatos Louis Quinze-operettben (Dánielné Lengyel Laura) Tóth Böske viszontlátásán örülünk és itt tapasztaltuk, hogy milyen kulturált színész Faragó, a kassai színház volt igazgatója, akit eddig nem méltányolhattunk eléggé, mert mielőtt ő Kassán játszott, mi Kassán tul voltunk elfoglalva a volhyniai határon... Van egy briliáns, zenés Ady-képe még a műsornak (Losonczy-Fekete-Szőmörkényi), továbbá egy Bajor Gizai által már lejátszott mesteri kis Zilahy-darab, amelyben Vaszary Piroska áll elénk szétleresztett lábakkal és neki oly jól álló kamaszviccekkal, egy új komikatehetséggel Szász Ilával együtt. Elmény újból Medgyaszay két új száma, akit a magánssámok terén egy jól sikerült aktuális strófásorozattal a színészhöz oly áhítattal ragaszkodó Radó követ. Summa sumarum — két árva gyereket, a fölgyögyült Heltait és az újabban kasztróns

**„Majd a Jegenye”⁶⁵
a Terézkörutú Színpadon**

**Belvárosi
Színház**

Honthy Hanna

Nászéjszaka

Berky Lili, Delly, Gézon

VIGSZÍNHÁZ

Hétfő, szerda, péntek, vasárnap:

Póstáskisasszony

Lengyel Menyhért új színműve

Kedd, csütörtök, szombat:

A templom egere

Fodor László vigjátéka

„Cigánykirály” - Tökéletes előadás
„Cigánykirály” - Káprázatos ruhák
„Cigánykirály” - Revüszerűen látványos
A Városi Színház operettujdonsága. Legdrágább hely 6 pengő

**„Majd a Jegenye”
a Terézkörutú Színpadon**

GAÁL

FRANCISKA

„IBOLYA”

Andrassy-uti
Színház

eleganciával öltözködő, de azért tehetséges kis Rasofszky Jucit s — last not least: az ellenálhatatlan Ujváry Lajost, valamint Szilágyi Márcsüt sem véve ki — az új Andrássy-utí műsor: sikerműsor, S ez nem pletyka, de komoly valóság, ráteszem a hitelesítő pecsétet...

— De azért pletyka is akad!...

— No, de micsoda beszédek. Még pedig sorrendben a következők: Szülőgy Rózsának 20-án lesz az esküvője Bécsben, egy, a pesti tőzsde-körökben tandósi címmel és ranggal bíró úrral. Sz. R. a házassággal végleg búcsút mond a művészi pályájának is és újból visszatér Budapestre. E hírnem után pedig csak egy válság következhetik: az e vonatban már szerepelt lig-risszépségű előkelő kisasszony, aki alig néhány hónappal ezelőtt ment meglepésszerűen férjhez, ugyanilyen meglepésszerűleg már el is vált. Három nappal ezelőtt... Egy meglepő hír a villanegyedtől: a legújukerebb Nagy János-utcai asszonyoké egyike, egy tüzeszemű, borotva (Molnár szerint: beretva)-éles eszű fekete menyecske dívelte egy előkelő divatszalon sport-osztályának a vezetését. Indoklás: nem hajlandó lemondani arról az életstandardról, amelyet megszokott és amelyet a változott viszonyok mellett ilyenformán akar biztosítani magának. Végül: Erdős René három hónapra Olaszországba utazik, ahol szindarabot akar írni... minden hónapban egy fölmondást...

* Rózsahegy Marica a „Vén gazember”-ben. Vasárnap délután Rózsahegy Kálmán leánya, Marica jár-kozta a Művész- és Harsányi-vígjáték Inokai elő-nyőjét a Nemzeti Színházban. Rózsahegy Marica el-ragadó színpadi jelenség, látéka, dialektikája is csupa biztató ígérget; ősé Kis hangja ezúttal eszűs eszű-lyen a méltóságos és klasszikus mélyesekre orkesz-trált harangzúgásban. Vízvári Mariska tökéletes anyababonjával Magyarország egész latin-német kora vonul végig a színpadon és megint és me-ragadó természetesen Rózsahegy Kálmán vén gaz-emberre. Pethő hízik; az előadás hangya és szétlolyó volt, a statisztéria kutyagondolat csúszott a város-úti jelenetből: egyes színészek ki sem festették magukat. (a. z.)

* A „Cigánykirály” ügyében... A Reggel el-ment számában nagyon meglepően emlékez-tünk meg a Városi Színház operettműködéséről, a „Cigánykirály”-ról, amely delikát küllői munka: úgy zeneileg, mint szövegeileg kitű-nően sikerült cserre s amelynek előadása való-ban mintaszíni szép és artisztikus, sőt revü-szerűen színes és mozgalmas is. Nos, a darab a premiért követő héten mindennemű dacára — nem ment jól. A színháznál nem értékék a dolgot. A szereposztás is legelőrendű: Pei-ráss, az egy csapásra aratózó Bereczky Magda, Zilahy Irén, Sziklay s a többiek is

valamennyien megtették a magukét. — a szin-ház pláne a legmenőbb előzetkészséggel egyenesen keltet magáért —, mi hát az oka a kissé barátságatlan januári fagyoknak? Az olva-dás épp oly váratlanul érte őket. Péntek este megindult az elővetel, vasárnap kétszer is el-adhatták volna a házat s már a hétre már alig van jegyük. A „Cigánykirály”-t fölkapta a publikum, sivesen igazoljuk újból, hogy méltán!...

* „A jegykirály kineve.” (Lakner Artur gyermek-darabja.) A Fővárosi Operettszínház pénteken dé-lután mutatta be Lakner Artur háromfelvonásos gyermekdarabját. Az eleven fantáziájú, érdekes mesejáték, amely a gyermekeket zajos tapokkra ragadta, irodalmi szempontból is figyelemreméltó munka. Színes, szórakoztató formában oktatja, neveli a gyermekeket. A mesejátékhoz Lajtai Lajos szerzett stílusos kísérőzenét.

Páris hercegnői új dancingban mutatják be a jade-, briliáns- és élővirágdivatot a „Chambre Bleu”-ben, amely a kék párisi éjszaka legujabb mennyországa

Páris, január 6.

(A Reggel alkalmi tudósítójától.) Azt hiszem, a párisi élet lézább és fényesebb, mint valaha. Ebben a fashionable Párisban divat egész télen át, hogy a hölgyek ne déjelezzenek otthon. S divat az is, hogy delenként oly egyformán öltözzenek sweaterbluzokba és kizáróan fekete kosztümökbe,

Divat, hogy lépkéllításokat s a téli löver-sényt is szorgalmasan látogassák. Ilyenkor a legdrágább képek s a legjobb formát mutató lovak mellett valóságos

szenzáció egy-egy karimás kalap a renge-teg idei toque között,

mert egyetlen előtű kalap egy ismert hölgy fején már valóságos divatforradalom... A társasági események közül a legnagyobb port verté föl ezidén Anne de France királyi hercegnő házassága des Poulilles herceggel. Anne de France a legfelsőbb körök híres leányzép-sége volt, nem vágatta le haját, hanem a nyakszírtje fölött ma is néhez kontyot hord. Az esküvőt — nyilván előkelőségből — nem Párisban tartották, hanem

a násznép külön e célra leutazott Nápolyba,

ahová a párisi elittársaság nagyrészt követte. Ezi a társaságot az idej szindarabok közül Rostand „Chantecler” reprise érdekelt a leg-jobbban. Miért? Nemcsak azért, mert Rostand patétikus romantizmusa igen mefelel hangulatának, hanem azért is, mert az újonnan színrühözött „Chantecler” kosztümjei: a sa-bátszát és dekoratív valóságos remek. Fernand Ochsé, a kosztümök tervezője a szalonok dá-mái előtt ezzel egy csapásra híves lett. De ha új színművet nem is fedezett föl a párisi társaság, annál inkább fölfedezett egy új danc-ing-ot. Nem is hívják franciául „Chambre

Bleu”-nek, hanem, hogy amerikanizmusát ki-fejessék, egyenesen

„The Blue Room”-

nak. Ez az új táncoklak a tout Páris idei ta-lálkozóhelye éjjel után. Gyönyörű kék szí-nel körpítózott, diszkrét ezüsttel díszített bali-terem ez, amelynek metszett tükrök két arya-latokat tükröznek s ahol a tündéri kék vilá-gítás fényében fehér frakkok, fehér úti karok, vállak, hátak és fekete estélyi ruhák tündökölnek. A hölgyeken itt nem látok többé csinált virágot, helyett — elragadó divat! —

mindenütt élő virág.

A rövid haját egyéni ízléssel viselik. Van lágy hullám oldalválasztékkal, van sima karakterfej, amelyet homlok fölött diadémi-szerű hajtónat keretez, van olyan fej, ame-lyen a haj mindenütt rövid, csak a fül és a halanték fölött „természetesen” borzolt és repdeso... Az

újszerű ékszer

pedig minden toaletten ott vannak. A eskü-l körül fonódó négyzemes gyémánt- és smaragd-lanc. A ruha drapériáját megtűző fekete zománc- és gyémántfejtűk. Három háromszögletesre eszölt gyémánt egy nyak-lánc. Három kínai jade-gyűrű egy kézen. (Kettő a kisujjra, egy a gyűrűsujjra.) Zafi-roból és smaragdokból öszerült karlánc, széles, kivészt smaragdmedallionnal... Ki győzné ezt a tobdóást fölserolni? De az idei tél legérdekesebb mütása mégis csak az

ujdivatu zsebkendő.

Itt a Blue Roomban is a legpazarabb estélyi ruhához a hölgyek nagy, színes selyem-zsebkendőket viselnek, amelyeket igen gyak-ran ékköves esuttat a eskü köré csátítenek. Velem szemben például d'Albe hercegnő fe-lete velvetruhájához

fekete georgette-zsebkendő

esattolt föl, okkerszínű csipkével. Furesán van az ember ezzel a divattal. Szngeszív és kül-nös itt a Blue Roomban, amíg hercegnőkön és majdnem — hercegnőkön látja. De isten menten meg töle, amint utcai chic-kó válik...

„Férfi vagyok!”

mondotta a tizenegy éves Napoleon, amikor Brienneben az egész iskolát egymaga megverte, mivel két vástolt fu kedvenc sasmadarát ki-hessegette a téli éjbe. Zárkózott, gőgös és forr-színű fiúcska volt. Sédítően nagyvadászó és el-képesztően vakmerő. Már akkor is: csak gyű-löttek egy megbabonáztoltan szerették... Ti-zenegy évvel később a forradalom katonája, aki higgadt fejjel, de vad lángolással leveri az államesinyt és meghódítja az utat. Az utca rajong érte. A sodny, rongyos hadnagy márol holnapra tábornok lesz s a divat királymót ver-sengenek egy mosolyáért. Az exotikus szépség-nek, a féltreol Beauharnais grófnának sikerül a vad legényt megszedítenie és Napoleon szer-elmes — először életében. De a ház, a tette-re-vágás két nappal az esküvő után már ragadja tovább. Megy és valóra váltja régi tervét. „Föl-göngyölti az olasz eszimet.” Egy éjszaka alatt áll a Grande Armée. Rongyos, éhező katonák-ból — Napoleon fanatizáló szava és tekintet alatt. S az első hadjárat, a diesdéséges Cam-pagne Première dűbörög és viharzik szemünk előtt. A szent szárnybontású, az ifju sas emel-keését föl, az égboltt, ezt mutatja Abel Gance Napoleon-filmje. Szavodélyes és lüktető játék, lenyűgözi a közönséget. Oly tomboló sikere van az Ufában, hogy a színház kénytelen még egy hétig prolomgálni. De mellette is megtap-solják a „Páris” című képet. Ez a film a mai Páris örvenyöló életének a palotái, kömlekei nagyszerűségének szimfóniája. —a.

„Majd a Jegenye” a Terézkőrüfi Színpadon

„Majd a Jegenye” a Terézkőrüfi Színpadon

TRIXI

A legérdekesebb amerikai vígjáték

Bemutató: péntek, január 13

MAGYAR SZÍNHÁZ

VI, Révay-utca 18 UJ SZÍNHÁZ Telefon: T. 214-22

A szenzációs januári új műsor!

Küzdése fél 8 órakor

Az első FLETA-előadásra minden jegy elkelt

Második előadás: január 17-én:

Fleta és Alpár Gitta fölleptével Rigoletto

Erre az előadásra néhány jegy még kapható a Városi Színház pénztáránál és a jegyirodáknak

Szerdán este 9 órakor premier!

NEM HAGYOM MAGAM

Fővárosi Opereti Színház

A legkacagtatóbb párisi bohózat

Legdrágább hely 6 pengő

KÖZGAZDASÁG

A magyar textilipar elmondhatja: nincs a teremtésben nyertes, csak én!

(A Reggel tudósítójától.) Nincs szomorubb látvány e téli városban, mint a pesti malmok! A régi jó időkben hogy dübörgött a munka e hatalmas épületekben, milyen gyors ritmusban változott itt fehér lisztje a magyar gabona. A hatalmas ötemleetes épületek ma elhagyottan és csöndesen állanak, az ének nyuló kényeinek nem füstölögnek s a magyar molnárok hada lassan szétoszlott, a magyar malommunkások lassanként más munkára tértek át. Maguk a malmok is, amennyiben még nem szüntették be teljesen üzemüket, munkanépességüknek legfőleggel a felét tudják kihasználni, két nagy pesti malmot lerombolták, hogy a helyükbe bérkiszárazókat emeljenek, egy malmot raktárépületté alakítottak, egy másik rizshántolóüzemné alakult át s így lassan, évről-évre gyorsabb ütemben eltűnik a föld színéről az a pompás magyar ipár, amelynek első kezdetét a nemzeti ébredés és Széchenyi István korára nyúlunk vissza s amely hosszú évtizedeken át a legkiválóbb örleményeket termelte kerek e világon.

A magyar malomipar áldozatul esett a háborúnak s annak a vámpolitikai irányzatnak, amely a Duna völgyében a háború befejezése óta elharapódzott.

A magyar liszt legfontosabb kiviteli piaca a két szomszédos ipari ország volt, Ausztria és Csehország, mint ahogy a magyar piac volt legfőbb kiviteli területe az osztrák és a cseh iparnak. Magyarország elsőnek kezdte a vámpolitikai harcot, a magyar autonóm vámtarifa volt az első harcos tarifa, amelyet kizárni igyekeztünk a kiviteli tilalmak révén egyébként is erősen korlátozott cseh és osztrák iparukkal kivitelét s erre hamarosan behatóbbaként a válasz, az osztrák és cseh agrárpárok rendszere, amelynek segítségével ugy Ausztria, mint Csehország a saját malomiparukat fejlesztették a magyar malomipar kárára.

Tu l'as voulu Georges Dandin! — volt minden rekriminalásunkra a válasz. Ha Magyarországnak szabad magasra fokozott vámvédelem révén textilipar teremtése, ugyanez a jog nem tagadható meg szomszédainktól sem.

Különösen amikor az agrárérdekeltségeknek olyan nagy a befolyásuk Prágában is, Bécsben is! De nemcsak liszt-kivitelünk, gabonakiparunk is eszükkel irányzatot mutat, mert az elmúlt év első három negyedében több mint félmillió mázsával kevesebbet vittünk ki

gabonából is. Ez a szakadatlanul csökkenő irányzat a kenyérmagvak fogyasztásában, ugylátszik, nemcsak a magyar, hanem a német malmoknak is sok panaszra adott okot az elmúlt esztendőben. A lisztfogyasztás, ugylátszik, az egész világon csökkenő tendenciát mutat, aminek oka a német molnárok évi jelentése szerint egy nagyon érdekes jelenségben keresendő. Az európai népesség fele tudvaleg nőkből áll és a nők, a német molnárok szerint vagy teljesen beszüntették, vagy a minimumra korlátozzák a lisztfogyasztást.

Az európai nő nem eszik kenyeret, nem eszik tésztát, félti a karesu vonalát és óvakodik a lisztes tápláléktól.

Igy nyult be a divat újja a nemzetgazdaság fogsákerékének küllőibe!

De ha kenyéret kevesebbet, annál több szövetet fogyaszt az európai nő és a textilárak fogyasztásának kedvező konjunktúrája meglátszik a magyar textilipar évi fejlődésén is.

Allig van Középeurópában ipárág, amely a magyar szövőpárral egyenrangú fejlődésre visszatérhetne, hiszen a textilipar válcmanjii kategóriáját egybefoglalva, 1921-től 1926-ig az orszók száma 67.546-ról 190.719-re, a szövőszékék száma pedig 6130-ról 11.589-re emelkedett. Ez a fejlődés nagyon sok áldozatába került a magyar fogyasztóközönségnek, nagyon sokat kellett utkölnöni és igen nagy árat fizetni azért, hogy a magas védővámok oltalma alatt a magyar textilipar így kiviruljon.

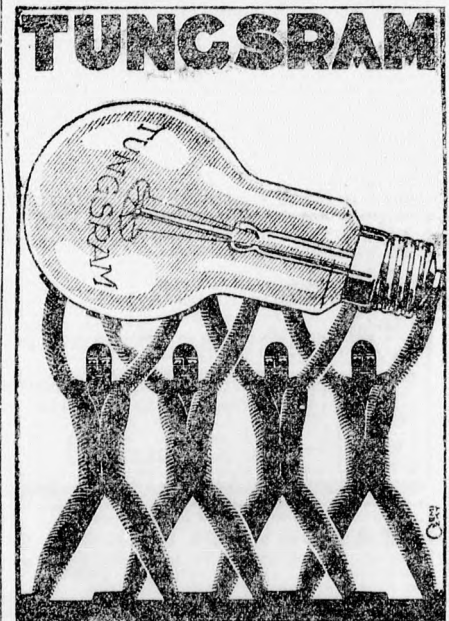
A nagy fölvirulás igen nagy anyagi haszonnal járt, de a magyar fogyasztónak a dolgok természetes rendje szerint csak az áldozatból jutott rész, a haszon a banké, a gyárosé

Annál megdöbbentőbb, hogy a magyar textilipar vezetői azzal az óriási haszonnal, amelyet e párral konjunktúra öntött az ölükbe, nem elégszenek meg. Hanem kemény kondíciókajtel révén a kereskedelemre nehezebb feltételeket diktálni s e révén a fogyasztást újból megdrágítani akarják. A próbálkozás egyetlen nem sikerült, mert a cseh ipar nem állott kötelenek, nem volt hajlandó a kondíciókajtel megkötési s így a magyar textilipar kénytelen tovább állni a harcot a külföldi konkurenciával. A magyar malomipar a múlt évben megkísérelte, hogy az osztrák malomiparral kartelbe lépjen s e révén biztosítsa a magyar ipar számára az osztrák fuomlisztfogyasztást. A kartelajgyalásukba azonban betesztli az osztrák kormány, amely politikai okokból megakadályozta a kartelszerződés megkötését.

A magyar textiliparnak panaszra igazán nincs oka. Bárán elmondhatja: Nincs a teremtésben nyertes, csak én!

S ha e kitűnő konjunktúra eredményeit azzal próbálja fokozni, hogy egy idegen ipart kartelre kényszerítsen s így nehezebb feltételeket diktáljon a magyar fogyasztásra, amelynek igényeit egyelőre még nem tudja egymaga ellátni, akkor ideje, hogy a magyar kormány ebbe a játékba beleszálljon s hatalmas szóval tiltsa el a kartel megkötését. Eppen déj közelben van részünk s ha nem tudjuk leggyökeresebb iparunk érdekét egy nemzetközi kartelszerződéssel megvédeni, semmi okunk sincs arra, hogy a magyar gyárak érdekében a magyar piac terhére a cseh ipar kockázatát eszükkelünk és nyereségét fokozzuk!

× **Hadikölcsönpletykák.** A szombati tőzsdén a hadikölcsönök árfolyama hírtelen fölcsökött s az árfolyamnyereség, amelyet e hónapokon át elhanyagolt papírok fölmutattak, 30%-nál többet tett ki. Az árfolyamemelkedés közelében megindította az a nagyarányú vásárlás volt, amelyre a piacnak egy nagy magánbankja adott ügyneiknek megbízást, s mint az ilyen esetekben rendszerint történni szokott, a kis spekulánsok hada természetesen nyomában követte a példát s előrelátható, hogy a jövő héten kisebb-nagyobb engagementek sorjaga fog hadikölcsönökben keletkezni. Ameddig a vásárlók magának a tőzsdének a közönségéből kerülnek ki, addig senkinek sem lehet szava ez ármozgalm ellen. A tőzsdén megsokkott és régi jelenség ez! S ha egy vagy két helyi spekuláns megezei a hadikölcsönön az újat, mint ahogy van annyian és annyiszor már megéztettek, az nem jelent katasztrófát. A baj csak ott kezdődik, ha az animáló bankárok a közönséget próbálják bedönteni újabb felvételükbe, a régi s örökön változhatatlan módszerrel, kitűnő összeköttetések és nagyszerű információik emlegetésével. Miféle megmondolások vezettek azokat, akik a szombati nagyarányú vételi megbízásokat adták, azt nem tudjuk. Bizonyos ellenben az, hogy az a pletyka, amely szombaton a tőzsdéről kiroppent, hogy a kormány a valorizációs javaslatot visszavonja s új javaslatot nyújt be helyette, amely német minidára a hadikölcsönök részleges s emelkedő skálászerinti valorizációját írja elő, tökéletesen hazug, egyetlen szava sem igaz. A javaslatot nem vonják vissza s a hadikölcsönök belső értéke a múlt hét óta, fájdalom, egyetlen fillérrel sem emelkedett. Ezért, hogy régi földelet mondatát használjunk, „Nicht anrühren!”, mert akik szombaton vették, azok, könnyen lehet, szerdán adni fognek, mert 30–50%-os nyereség olyan marga, amelyre a pesti tőzsdén régen volt példa.

SZAKORVOSI rendelő
vér- és nemibetegek részére.
EZÖST SALVANSÁH UTJA
Mendelés egész nap. Ilákozi-ut 22. l. em. I. Bókussal szemben

Butorhitel készpénzárban!
Évtizedek óta a közismert butorhitel-osztályunkban hálózatosok, ebédők, priszabók vagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett
kaphatók „BOG-MIL“
Kereskedelmi Rt ezelőtt BALÁZS ÉS TÁRSA butoráruháza, Budapest, Vilmos császár-ut 43
Közalkalmazottaknak legnagyobb kedvezmény

Opera butorcsarnok
VI, Andrásy-ut 29. sz. alatt megnyitottunk
Csak jó minőségű butorok a leggyorsabbított a legkedvezőbb feltételek nagy választékban kaphatók.
BUTORHITEL mellett áll a t. közönség rendelkezésére

Dr. KAJDACSY szakorvos, rendel: 10-4 és 7-8-ig
VII, József-körút 2. szám férfi- és női betegeknek

Overland
1926-as típus
Minőségben, szerkesztésben, teljesítményben és élettartamban
versenyen fölül áll
Allandó nagy raktárkészlet!
Kedvező fizetési feltételek!
Kérjen árajánlatot! — Vezérképviselet!

Róka és Tsa
automobil Rt.
VI, Aréna-ut 57. szám
Városi iálet: Nagymező-utca 19. szám
Telefon: Lápót 296-09, 916-17

**1½ tonnás
2 tonnás angol gyártmányú
teherautók**

Vidéki képviseletet keresünk

Régi farsangi kedv Pesten

— Levél a szerkesztőhöz —

Az ördögbe! Csakugyan farsang van megint Magyarországon?

El kell hinn, mert az újságokban oldalakat töltenek meg a báli névsorok, akár csak a hajdani világban, — csak éppen a nevek változtak, habár egyikről-másikról e nevek viselői közül azt gyanítom, hogy már a háború előtt is olvastam őket a báli névsorokban. (Mi történt az alatt a tizenegy esztendő alatt, amíg nem szerepeltek ez ismerős nevek a báli tudósítók onján, a legyezőkön, a báli meghívókön, a táncrendekben és természetesen a farsangi kalandokban is? Ki tudná? Mintha egy régi regény eleveendője meg, amint egyik-n másik névvel megakadunk. Itt van megint a név előttünk. Meg se öregedett, a közforgalomból se ment ki, csak éppen meghervadt, ami már szokásuk a báli csokroknak.)

*

A fogadóknak, szaláknak próbálják folytatni a magyarok régi életmódját, ahol darab időre abbahagyták.

Már Szilveszterkor látszott, hogy az ország vissza akar menni a mult időbe; de most farsang első napjaiban már egészen bizonyosan megállapítható, hogy kezdünk valahogyan végére érkezni egy korszaknak, egy szörnyű utazásnak, amelyben a háborúk és a forradalmak voltak a stációk, egyként pedig *folynak rohanás volt az élet*. Valóban sikerül a mai farsangoknak elhitetni önmagukkal és a világgal, hogy megint a régi kalendárium szerint fogunk elmenni: *egyik jogász-báltól a másik jogász-bálig számít az esztendő?* (Pedig ez azt volt képe: egy legényből professzionista bálnézők és hitték komolyan.) Valóban visszerkezünk volna ama régi, békebeli stációra, amikor a *báli névsorok voltak* a legkaposabb olvasmányok az újságokban? (A szerkesztők, pedig ók rendszerint tudják a dolgukat, így vezeték most lapjaikat.) Senki se ábrándult volna ki az elmúlt ábrándtalan években: a kotillionokból, a legyező-nyelvből, a maskarádéból, a szalagokscából és női táncpöből, amelyből *pezsögött inni volt szokás?* (Pedig a legyező-nyelvet manapság talán már a gardémások se tudják kellő bizottsággal; a formás cipőske a női lábón oly mindennapi viselet lett, mint a piaci portéka.)

*

Lehet, hogy csak mindnyájan ámitjuk itt

PAPAGAJ Erzsébet-körút 33

Igazgató: **Oláh György Mihály**
Minden este 10 órától 1-ig szenzáció

Attrakciók! Művészek! Non plus ultra!

sláger műsor

3 Boom Bros

Mary Loseik & Jean de Costar

2 Oldains My-Gra

Konferál Kovács Andor
23 elsőrendű remek szám

Naponta 5 órákor záróra

Külföldi mintára berendezett **SAKORVOSI RENDELŐ**

bőr-, vér- és nemibetegségek részére. Erzsébet-körút 1. sz. II. em. (Rakóczi ut. sarok.) — Rendelés egész nap. — Nőknek külön. Speciális gyógymódok: RÜHTGEN — DIATHERMIA — QUARZ INSULIN — EZÜST SALVARSAN és VILLANYKEZELÉSSEL

A NŐ és az Asszony

— A pör, amely százezer éve folyik —

Jártál már estharmatos réten, amikor bitorbárony szőnyegre terített az égbe az alkonyban bucsuzó nap, ezernyi illatot küldött millió színes virág, a falu tornyában megkondult lágyan a harang és te nem láttad a napot, nem érezted az illatot, nem hallottad a harangszót? Útál már a csöndes tóparton, amikor hátad mögött az égen, mint egy körüti lámpa függött a hold és ezüsthidat vert a tó fodrain egyik parttól a másikig, de a te szememben a hold vonásai egy leány, egy asszony képét tükrözték és az ezüsthid idegen világba vezetett? Által már körutat zúgó forgatagában egy asszony mellett és nem beszélte hozzá és nem simultál hozzá és mégis csak ti volta egyedül a világon és nem volt autó és villamos és tülkölés és esőngetés?

Gyűlöltél már? Szeretted? Némán, szólanul, de izzón és forrón! Töled kértem, de kérdezhetném magamtól és mindnyájunktól és csak egy feleletet kaphatnék: igen!

Es aki szeretted és aki gyűlölt, akinek szíve mélyen zenél egy szép perc, óra vagy nap emléke, aki néha kihuz egy fiókot és elmereng percekig egy elszárgult papírfoszalványon, akinek megdöbben a szíve, ha a robogó villamosról egy másodpercre valamelyik eldugott tabáni utcába pillant be, az tiltán be e hűten moziba és nézze meg F. W. Murnauk, az

magunkat, amikor az 1928-as esztendőt olyan hangos fűttségével kezdjük, mint az egyszerű ember, aki fél a sötétségben!

De hát ez az ámitás is csak jótékony hatás lehet a betegesgeinkre, társadalmi nyavalyáinkra, talán még országos szerencsétlenségeinkre is. Igaz, hogy a legjobban sikerült bállal se mehetünk sokat előbbre helyhez-kötöttségünkben, de legalább felejtünk, mert még mindig úgy nevelődnek az emberek, hogy a gondot otthon hagyják, ha bába mennék. Igaz, hogy a beszédtemünk is megnövekedett azokkal a *szuppé-csárdásokkal*, amelyekkel mostanában megint órák hosszáig kezdenek

járni a bálókön, mintha e táncdívattal is a régi Magyarországot akarnák visszavarázsolni. Az is igaz, hogy szabónak, selymesnek, cigányoknak nagyon hiányzott a farsang el-tűnése az elmúlt években, de vajjon oszladozik-e azzal a nemzeti bubánat, hogy új frak-tok varratunk magunknak a mozzalmassnak, rendkívülinek ígérkék 1928-as farsangra?

A fiatalok (notabene: voltaképpen nem is a fiatalok kedvéért tartják mindig ezeket a bálakat), a fiatalság azonban csak haladjon a maga útján, ne érezze magát még mindig a lidérvonomás alatt, amit apák megmondolátlanságra vont rájuk. Farsang van, mélyen tisztelt Szerkesztő Barátom, mégpedig olyan ropogós, táncos, pergő, viszongó farsang, amelyre a „legöregebb emberek” sem emlékeznek.

Krúdy Gyula

MOZI

Pola Negri saját filmgyárat alapít „A gyűlölet földje” sikere nyomán

A filmstarok fejlődésének és hírnevük növekedésének ma már szinte megszokott útja van.

A start kis szerepekben fölfedezi egy rendező vagy igazgató, nagy szerepeket ad neki, a saját hazája után fölfedezi a külföld, kiviszik Amerikába, stárszerződést és gázsit kap és amikor már hírneve betölti a világot, ott-hagyja a gyárat, amely nagygyátté.

Ezt teszi most Pola Negri is. A művésznő német-országi sikerei után az amerikai Paramount-gyár szerződtette és tette — megérdemelten — világhírűvé. Most már a legnépszerűbb amerikai filmprimadonnák egyike és — amint Hollywoodból jelentik —

fölbontotta a Paramounttal kötött szerződését és saját filmgyárat alapít.

Pola Negri elhatározására bizonyára döntő befolyással bírt az az óriási siker, amelyet legutóbb „A gyűlölet földje” című nagyszabású új filmjében aratott. A film, amelyet esztendőnk mutat be nálunk az Uránia, Corso- és a Décsi-mozi, hetekig futott a newyorki Broadwayn és a „Newyork Sun” című előkelő napilap azt írta, hogy vála Pola Negri a világ legjobb drámai színésznője közé emelkedett.

De nemcsak Pola Negri alakítása, hanem a film idégfeszítő meséje, amely vetekedik — más millió-ban — „A haláléleto” izgalmaival és a két férfi-főszereplő: Clive Brook és Einar Hanson játéka is lényeges tényezői voltak a Pola Negri nagy elhatározását előidéző sikernek.

Ha jönne a legény...

Néhány évvel ezelőtt a Király-Színház zenekarából föleselődtek egy este a „Leányvásár” fölbemészó melodiói és a színpadon a lágy keringő szavai szálltak, keringtek:

Ha jönne a legény...

Fekete fény

Tüzes szemén...

Hőfőhár leányzóba álmainak adott hangot ez a keringő, hiszen minden leányzóban mesebeli hercegről szólnak a suttogások évszázadok óta és még évszázadokig...

A mesebeli herceg szerepe a leghálásabb szerep az életben és ilyen hálás szerepet ka-

pott most egy Fox-filmen *John Gilbert*, a magyar közönség moziadorozója. A film címe „A szerencselovag” és címszerepében *John Gilbert* valóban a leányok álomhercege. Vakmerő, bátor, szép, elegáns. Lovagol, viv, párbajozik, küzd és harcöl és mindent egy leányért, akit meg akar nyerni, meg akar hódítani.

A szerencselovag rokonszenves fajtájához tartozik *John Gilbert* és a Royal-Apolló nézőterén — itt kerül bemutatásra a film — bizonyára sok leány fogja megtalálni esztendőktől kezdve a pergő filmszalagon azt, akiről titokban olyan sokat álmodozott, John Gilbertet, akinek fekete fény lobog tüzes szemén...

George Sand, Musset, Chopin, Harry Liedtke és Lya Mara egy filmen

Az utóbbi évek tapasztalatai szerint a magyar közönséget nagyon érdeklik azok a filmek, amelyekben történelmi alakok és nevek szerepelnek. Ebből a szempontból valószínűleg többet lát a publikum a Corvinn, Kamara, Orion és Capitol józsefiek műsorában, amikor „A fahusi Venus” című filmen együtt láthatja *George Sandot, Alfred Musset-t, Chopint, Rossinit, egy romantikus szerelmi történet fűszereit*. A film *George Sand* egyik regényéből vette a meséjét, de ügyes fordulatát a regényt úgy alakít-

tották át, hogy a tónusba a kor nagy embeire is belehelyezték. A szerelmeseket *Harry Liedtke* és *Lya Mara*, a közönség két, kegyével elhalmozott kedvence játssza, az egyik epizódszerepben pedig még *Yvette Guilbert*, a világhírű chansonnés is fellép. Neveket és így sikerben is nagyon gazdag lesz a jövőhét bemutatva.

De hogy a színpadon szereplő ismerősök névsora még gazdagabb legyen, a *Kamara, Corvinn, Orion* és *Capitol* még egy filmet bemutat, amelynek címe „Céjartások málnahatáig” és amelynek főszereplője régi jóbarátaink: *Polach* és *Pertmutter*. A két nagyszériű színész e filmben még jobb szerepet kapott, mint eddig. *Polach* és *Pertmutter* az alkalmak arra, hogy a közönséget a mindennapi élet kereskedői vonatkozásában előforduló rayogó helyzetekkel és ötletekkel kacagtassák meg.

amerikai Fox-filmgyár európai rendezőjének új filmjét, a „Virtadát”-ot.

Két asszony, egy férfi... az örök háromszög, az örök körhinta... a pör, amely százezer éve folyik és sohasem lesz vége... A falu és a város, a bubifrizura és a konty, a selyemharisnya és a fapapucs, a Nő és az Asszony véghetetlen hadjáratainak egyik legesodásabb, legnelegőbb, legiragazabb epizódiája, utközete, amelyben a szákmány a férfi szíve és amelyben az Asszony, mint annyiszor, legyőzi a Nőt...

Murnau, a „Faust” és „Az utolsó ember” zseniális rendezője, a „Virtadát”-ban az abszolút filmdráma iskolapéldáját alkotta meg. Az abszolút film harcossai (lásd: *Berlin*) azt mondják, a filmben nem kell eszékemény, csak ritmus, mozgás, élet. Murnau, az abszolút filmdráma mestere, azt mondja, hogy a filmben kell eszékemény, de csak eszékemény és nem szó... „Az utolsó ember”-ben egyetlen fölírás nem volt és a „Virtadát”-ban is — a bemutatkozó fölíratokon kívül — csak husz fölírattal láttunk. Mindent ki lehet fejteni filmben, még a gondolatot, az érzést is, szavak nélkül.

A csónakkirándulás, amikor a férfi összerított fogakkal, elszántan evez és nem mer az asszonyra nézni, az asszony, akinek a szemén látszik, hogy fél, retteg, menekülni szeretne és a nagyváros, a maga mindent elborító zürzavarával, mesteri és izgalmas. A két falusi veréb, amit a nagy kikülvés námorában élvez az ismeretlen nagyváros cso-

dát, a fotografust, a borbélyt, a cukrászdát, a mulatót, az asszony, amikor a magához téró és bozsánalért könyörgő férfi egy tánc süteményt lot elébe és abba úgy harap bele, hogy a könnyei potyognak rá, megható és öszinte. Nem kellett ide magyarúzó fölíratt, ezó, semmi, az események, a mozdulatok beszélnék.

És amint ott ülünk a mozi párnás széken, megértjük ezt a néma beszédet, nemcsak azért, mert *Janet Gaynor*, aki e szerepében meszei tulszárnyalja *Lillian Gish*t és *George O'Brien* tőkeletes színészek, hanem mert Murnau a mindnyájunk életének egy-egy fejezetét, szakaszát, perccé varázsolta e hűten az Omnia, Palace és Radius rayogó vásznára.

Az Asszony és a Nő ott kering körülöttünk minden hétköznapunkban, utcán, otthon, munka és szórakozás, napfény és álom idején, mindnyájunknak ököbe szorult már egyszer a kezünk, hogy lecapjunk valakire, aki előtt egy perccel később bozsánatot kérve borultunk le és akkor sem hangzottak kulisszahangok a szavak, hanem egy pillantás, egy mozdulat, egy remegés, egy könyv mondott el mindent. Murnau rendezése és a film fotografája esodálatosan invenciózus és művészi és a filnje valóban a legtökéletesebb kinematográfiaíak alkotása, mert az életet, a hamisítatlan életet hozza, amelyről csak ferde gondolkozású emberek mondhatják, hogy realistikus. Murnau azt látja, amit mi érzünk, hogy az élet a legszébb, legiragazabb, legnelegőbb romantika...
R. I.

Látogatás a rettegő Pozsonyban, amelyet a sikeres robbantások következtében már nem fenyeget árvízveszedelem

Pozsony, január 8.

(A Reggel kiküldött tudósítójának telefon-jelentése.) Az árvízveszedelem veszélye vasárnap erősen csökkent,

noha még mindig tartani lehet attól, hogy a megindult nagy olvadás folytán a Duna vize előnti Pozsonyt. A Reggel tudósítója Vörös városi főmérnök társaságában kintjárt az Uzod és Szeget közötti jégterlasznál. A katonaság

szombaton a jégterlaszt fölrobbantotta

és sikerült is a robbantások következtében 1 1/2 kilométer hosszúságban 30—40 méter szélességű csatornát létesíteni. A fölrobbantott jégdarabok zajlása ezen a szakaszon lassan meg is indult. Hétfőn délelőtt 9 órakor a katonaság megkezdte a kiserdei Dunaaág befagyott szakaszainak robbantását. A főmérnök véleménye szerint a jégterlaszok sikeres fölrobbantása folytán az árvízveszedelem részben elmúlt, mert a jégdarabok egy része a kis Dunába, a Duna mellékárába került. Ez azonban Pozsonynál is állandó vízállásemelkedést idéz elő. A vízállás a délelőtti folyamán 341 volt. Vasárnap reggel havazás kezdődött, amely esővé változott.

Dr. Kovács Lajos városi tanácsnok, a szociális ügyosztály vezetője szerint minden előkészület megtörtént árvízveszedelem esetére és az árvízbiztonság továbbra is ezzel-nappal állandóan permanenciában van, mert a helyzet az, hogy

az árvízveszedelem egyik óráról a másikra bekövetkezhetik.

A Duna vízállása Bősénél, a somorjai kerületi hivatal jelentése szerint 322 cm. Innen is erős esőzést jelentenek. Pozsonyban este 8 órakor a vízállás 359 cm. volt. Dévényi jelentések szerint a vízállás tegnap este 1/8 órakor 214 volt, öt perccel később a jég megindult, mert a Morva jége megrepedt és ezáltal a víz szintén ide folyt le, úgy, hogy öt perc alatt a vízállás 230-ra szökkent föl. Vasárnap reggel 7 óra 50 perclor már 295, 8 órakor pedig 341 volt a vízállás a dévényi Dunaszakaszon.

Pozsonyban a hangulat teljesen nyugodt; bíznak abban, hogy a sikeres robbantások következtében Pozsonyt már nem fenyegeti árvízveszedelem. Az árvízbiztonság vezetője úgy nyilatkozott, hogy a jég megindulása reggelre bekövetkezhetik, bár nem valószínű, mert a befagyott szakasz 31 kilométer hosszú és így a munkálatok befejezése hosszabb időt vesz igénybe.

Csúnyasága miatt

az udvarra vetette magát és szörnyethalt a Hermes-bank egyik tisztviselője

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután a Király-utca 24. számú ház harmadik emeletéről a folyosó korlátján át

az udvarra vetette magát Seidler Rózi: 34 éves bankhivatalnok, aki az esés következtében koponyaalapítörést szenvedett és szörnyethalt.

Az értelmes és művelt leány, aki Amerikában született, de már kiskoruktól Magyarországon nevelkedett, a Hermes-bank legszorgalmasabb tisztviselői közé tartozott, öt év óta állt a bank szolgálatában és bár magabizarkozott, nehezen barátkozó természetű volt, kollégái mindnyájan szerették és nagyra becsülték és szép karriert jósoltak neki. Seidler Rózin az utolsó évben súlyos idegesség és nyugtalanság jelei mutatkoztak és többször

hangostatta, hogy öngyilkos lesz, amit ismerősei azzal magyaráztak, hogy a tehetséges és szorgalmas, de föltűnően csúnya leány rücsűje miatt meghasonlott az élettel. Az idegbaj tünetei pentekre annyira súlyosodtak, hogy Seidler Rózit a kereskedelmi kórházba szállították, innen azonban, mint kórházi kezelésre nem szoruló könnyebb beteget, még aznap elbocsátották. Azóta Seidler Rózi állandóan félrebeszél.

két nap alatt háromszor akadályozták meg, hogy kiugorjék az ablakon.

míg vasárnap délután azon a címen, hogy egy barátját meggyalulogtatni, sikerült egy óvatlan pillanatban leugorja az udvar kövezetére. Holttestét a törvényszéki bonctani intézetbe szállították.

tikből Turi módosító javaslatával azonosítja magát, ami azt jelenti, hogy nemcsak a bizottságban, hanem a plénumban is a kultuszminiszter javaslata ellen fog szavazni.

Vidort, a békeidők hírhedt kabátoltvaját, vasárnap síkhasznás miatt ismét letartóztatták

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap ismét letartóztatták a rendőrség Vidor Edét, az egykor jövevény artistát és filmrendezőt, aki még a háborúelőtti évek leghíresebb kabátoltvajja volt. Letartóztatták, de mielőtt kitöltötte a reá kiszabott büntetést, külföldre költözött, úgy, hogy Budapesten másfél évtized óta senki sem hallott róla. Annál nagyobb volt a rendőrség meglepetése, amikor Vidor néhány hónappal ezelőtt megjelent a főkapitányságon és előadta, hogy Franciaországban a háború alatt internáltak, majd életfogytiglani kényszermunkára ítélték. Most azonban elhatározta,

rendes polgári életet fog kezdeni és ehhez kérte a rendőrség támogatását.

A rendőrtisztviselők összegyűjtötték egy kisebb összeget, hogy ezzel lehetővé tegyék Vidornak valamilyen polgári foglalkozás megkezdését. Könyvügyenkéssel kezdett foglalkozni. Néhány bizományba kapott könyvvel azonban nem tudott elszámolni, amire egy könyvküldővállalat síkhasznás miatt följelentést tett ellene. Minthogy Vidor Edének nem volt bejelentett lakása Budapesten, a rendőrség elfogató parancsot adott ki ellene. Vasárnap detektívek fölismerték az utcán, bevitték a főkapitányságra, ahonnan át kísérték a királyi ügyészség fogházába.

A francia vasutak a Budapesti Nemzetközi Vásáron

Két éve föltűnést keltett a vásár kiállítói sorában a Chemin de Fer de l'Est tételes pavillonia, amely az első kísérletet jelentette arra, hogy a vasút idegenforgalmi propagandáját Délkelet-Európára is kiterjessze. Ismeretes, hogy Franciaország idegenforgalmi propagandájának legfőbb hordozói és egyben a legtöbb fürdő-, üdülő- és nyaralótelep tulajdonosai és kiépítői épp a különböző francia vasutársaságok, amelyek szinte kivétel nélkül magánrésztársaságok kezén vannak. E társaság érdekkörébe tartozó fürdő- és nyaralótelepeken szinte ugrásszerű számmal emelkedett 1926-ban a Magyarországon és a Románia, Jugoszlávia és Bulgária részéről érkező vendégek száma, míg 1927-ben ez a szám újra érzékeny csökkenést szenvedett. Nyilván ez a tapasztalat készítette most a francia Direction Générale des Grands Réseaux des Chemins de Fer illetékeseit arra, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásárt tegyék meg centrum

délkelet-európai propagatív tevékenységük központjává

és hogy a magyar árumintavásáron fölláttandó impozáns, önálló pavillon után törekessenek ezenül szoros kapcsolatba lépni a magyar, román, szerb és bolgár külföldet járó utazóközösséggel. A francia vasutársaságok elhatározása több szempontból mérlegelhető. Mindenesetre van jelentősége a magyar vasutak és Budapest idegenforgalmi transzitu-üzlet szempontjából. Örvendés azonban ez a Budapesti Nemzetközi Vásár értékelése szempontjából. Mert hiszen itt a propaganda értékelésében rendkívül jartas fórum mondott elhatározásával kritikát a vásár értékeről, kifejezésre juttatva egyben azon fölfogását, hogy a Délkelet-Európában kifejtendő tömegpropaganda szempontjából versenyben fölül álló jelentőséggel bír a magyar árumintavásár.

A kereszténypárt nem szavazza meg a Klebelsberg-féle új numerus clausust, amely már csak szeptemberben léphet életbe

(A Reggel tudósítójától.) A képviselőház alkotmányügyi bizottsága kedden délután tárgyalja a numerus clausus módosításáról szóló törvényjavaslatot. A kormányhoz közelálló helyen bizonyosra veszik, hogy a bizottság

hosszabb vita nélkül, eredeti formájában fogadja el az új numerus clausust.

Farkas Elemér, a javaslat előadója közölte A Reggel-lel, hogy a keddi bizottsági ülésen fölszólal Klebelsberg kultuszminiszter is és nagyon valószínű, hogy az új numerus clausust még a költségvetés előtt a képviselőház napirendjére tűzik,

arról azonban szó sem lehet, hogy a februárban kezdődő egyetemi félévben már életbe lépjen,

mert hiszen a képviselőházi és a felsőházi tárgyalás után még hátra van a javaslat szentesítése is, vagyis csak szeptemberben alkalmazható. Farkas előadó úgy tudja, hogy a bizot-

sági vita során módosító javaslatot terjesztenek elő a keresztény gazdasági párt tagjai közül Turi Béla, Kossalka János, Petrovác Gyula, továbbá a demokraták. A helyzet ezzel szemben az, hogy a demokraták módosító indítvány előterjesztése helyett

a numerus clausus teljes előrlésé.

fogják követelni, a keresztény gazdasági párt pedig taktikai okból Turi Béla módosító javaslata mögé áll, amely szerint „az egyetemi förlételek sem fajok, sem nemzetiségek, sem vallásfelekezeti hátránul nem szenvedhetnek”. Termézetes, hogy a kormánypárti többség az eredeti szöveget fogja megszavazni, de még kevesebb kilátása lehet a sikerre Kossalka javaslatának, aki a szülő vállalatokat szeretné kötelezni arra, hogy alkalmazottakat a numerus clausus arányában válogassák meg. A keddi bizottsági ülésnek egyetlen érdekessége ilyen körülmények között a kormánytámogató keresztény gazdasági párt állásfoglalása lesz. A párt ugyanis — bár a „keresztény érdekeket nem jelli a Klebelsberg-féle javaslatról” — tak-

FISK CORD
PNEU. AUTÓFÖLSZERELÉSEK
CITROËN- ÉS FORD-
ALKATRÉSZEK
TELEFON:
T. 221-97, 285-63
NAGY JOZSEF
VI. ANDRÁSSY-UT 41

Villányi pezsgő
(Schaumburg-Lippe)

6 IRODALMI SZENZÁCIÓ
az e heti
SZÍNHÁZI ÉLETBEN
SCHÖPFLIN ALADÁR
Miert júltszannk kevesebb magyar darabot
a külföldi magyar színházakban
KARINTHY FRIGYES
novellák
Précsiniszky
KRÚDY GYULA
Beleg az en szívem tája
SZÁSZ ZOLTAN
Mérhet-e a szöveg?
TURCSANYI ELEK
verse
Az ára
HARSANYI ZSOLT
csabujó
Pantagrués

Perzsa szőnyegek KLEIN ÖDÖN-nél IV. Régiposta-utca 3
és kémet perzsák, cerammani függönyök legelőcsöbben
szerezhetőek be
Előnyös szet. föltételek

VASÁRNAPI SPORT

A Szepes-fivérek vasárnapi sikerük alapján kiküldik a téli olimpiászra

Új tehetség tűnt föl egy munkás siugróban

(A Reggel tudósítójától.) A pénteki sífutóverseny után már nyilvánvaló volt, hogy Szepes-Strauch Béla két év előtti bajnokságára az idén rádupláz. Így is történt.

A kiváló alrondud sportférfiu a vasárnapi lesiklás és ugróversenyben abszolút fölényrel győzött, különösen

a lesiklásban árut el európai klasszist.

A körülbelül 1 1/2 kilométeres jeges, nehéz terepet bukás nélkül abszolválta 2 p. 47 mp.-es kitűnő idővel. Az eredmény abszolút jóságot mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy mögötte bátyja 58 másodperccel rosszabb időt ért el.

Az ugróversenyben, amely erős havazásban folyt le, Szepes Bélán kívül

Ványa Pál, egy munkás siugrótehetség tűnt föl,

aki a nap legszebb ugrásában 24 métert ért el, de — bukott.

Részletes eredmény:

- I. Lesiklás: 1. Szepes Béla (MAC) 2 p. 47 mp. 2. Szepes Gyula (MAC) 3 p. 45 mp.
- II. Ugrás: 1. Szepes Béla (MAC) 23 m. 2. Szepes Gyula (MAC) 22 m.

Kauser a főiskolai korcsolyázó bajnok

(A Reggel tudósítójától.) A Magyar Főiskolai Sportegyesület rendezésében vasárnap dőt el Magyarországon 1927-28. évi főiskolai gyorskorcsolyázó bajnoksága a városi sportterületen.

Győzött a főtört Kauser István két első helyezése alapján Erdélyi és Krieger előtt.

A műkorcsolyázóbajnokság győztesei: Kocsuba Elemér és Stieber Lótt.

Részletes eredmény:

- 500 m. gyorskorcsolyázás: 1. Kauser István 47,9 mp. 2. Erdélyi László 50,8 mp. 3. Krieger 56,5 mp.
- 1500 m. gyorskorcsolyázás: 1. Kauser István 2,40 p. 2. Erdélyi László 2 p. 43,6 mp. 3. Krieger 3 p. 09,3 mp.
- 5000 m. gyorskorcsolyázás: 1. Erdélyi László 9 p. 53 mp. 2. Kauser István 10 p. 09,9 mp. 3. Krieger 10 p. 46 mp.
- Női műkorcsolyázóbajnokság: dr. Stieber Lótt 196,20 összpontszámmal. 2. Révay Erzsébet 137 összpontszámmal. Férfi műkorcsolyázóbajnokság: 1. Kocsuba Elemér 182,70 összpontszámmal. 2. Szollás László 179,15 összpontszámmal.

Bandy-mérkőzés volt vasárnap délelőtt a BKE és a MUE között. Győzött a BKE 8:2 arányban.

Meglepetésszerű eredménnyel zárult a ferencvárosiak vívóversenye

(A Reggel tudósítójától.) Szombaton és vasárnap éjfélig tartó küzdelmek után dött el a Ferencvárosi Torna Club országos junior kardversenye a Fodor-féle vívóteremben.

A tizes döntő elején még ugylátszott, hogy a kvalitásos Rosenberg fog győzni, de azután

fokozatosan fölynomult Borovszky.

aki holtverseny után megelőzte Hehs Bédit. Szorosan megöztük helyezkedett el dr. Dietz István, aki kitűnően finishelt.

Részletes eredmény:

- Győztes: Borovszky Jenő Tiszti VC 7 győzelemmel. 2. Hehs MAC 7 gy. 3. Dietz dr. MTK 6 gy. 4. Rosenberg NVC 6 gy. 5. Duha RAC 5 gy. 6. Bartha RAC 4 gy. 7. Buekő Tiszti VC 3 gy. 8. Stauber FTC 3 gy. 9. Robinson Hungaria 2 gy. 10. Háromy Ludovika 2 gy.
- A versenybírókban dr. Bogár Gusztáv, Dénes Károly, Gfeller Antal, Piek Jenő, dr. Schöler Gyula, dr. Szélnyi Géza, stb. közmegegyezésre látták el nehéz szerepüket.

A győztes és a helyezettek a stílusos érmeiken kívül Gschwindt Ernő, Szigeti Imre, dr. Borbás Gáspár, Horn K. Lajos, Piek Jenő, Pogány Lajos és Somogyi György által följajlott művészi tiszteletdíjkon osztottkottak.

Radó Olga művészi könyvkötészete (IV, Régiposta-utca 7-9)

vállalja egyes könyvek és egész könyvtárak bekötését

Kérjen mintalapot!

Végeredményben (futás, lesiklás, ugrás):

bajnok: Szepes Béla MAC 19.018 ponttal.

- 2. Szepes Gyula (MAC) 15.390 p. 3. Némethy Ferenc (Ternyészabarokt) 14.537 p. 4. Széltői Géza (TTE) 11.621 p.

Egyéb eredmények:

- Lesiklás, II. oszt.: 1. Bóty Miklós (BBTE) 3 p. 46 mp. 2. Széltői Géza (TTE) 4 p. 29 mp. 3. Németh Gy. (MAC) 4 p. 41 mp.
- Lesiklás, hűlgyverseny: 1. Stadler István 7 p. 36 mp. II. oszt.: 1. László Jula 10 p. 36 mp.
- Lesiklás, ifjúsági: 1. Marschalkó Gy. 6 p. 52 mp.
- Ugrás, II. oszt.: 1. Széltői Géza (TTE) 23 m. Ugrás, ifjúsági: 1. Mirkva T. 15,5 m.

Az idei bajnoki viadalról Déván István, a volt siugróbajnok a következőket mondta:

— Különösen az ugrás eredményei jelentősek. Két esztendővel ezelőtt 12-13 méteres átlagot értek el versenyzónák, most pedig már 20 méteren föllili ugrások sem mennek ritkaságszámba. A legnagyobb fejlődés a munkás Természabaroktnál tapasztalható, akik közül Ványa, Széltői, Kézmer, Tolnai, s többi igazán elsőrangú.

A késő esti órákban arról értesülünk, hogy Szepes-Strauch Bédit és Szepes Gyulát a Magyar Si-Szövetség az Országos Testnevelési Tanács támogatásával kiküldi a si-moritz téli olimpiászra.

Nagy sikere volt az OTE vasárnapi disztornájának is, amelyen különösen a hölgytornászok ritmikus gyakorlatai keltek nagy hatást. A főnák közül Vida Ignéc tűnt ki akrobatikus mutatványával. A nővs. tornasestély Buday Anna és Buday Béla fővárosi testnevelési tanárok munkásságát dicséri.

Disztorna volt Rákosszentmihályon is vasárnap este a Kaszinó nagytermében, ahol a rendező Rákosszentmihályi Testedzők Köre a BTC, III. ker. TVE, a VAC és a B. Vasutas legjobb tornászait látta vendégül. A tornasestnek hatalmas sikere és propagandazereje volt.

Öt új bookmakeregedélyt adott ki a Lovaregylet igazgatósága, de a 80.000 pengős kauciót csak ketten tették le a tegnapi határnapig

Ísmét kizárólag központi városi fogadóirodák lesznek

(A Reggel tudósítójától.) A mult versenyélen a budapesti és káposztásmegyéri galoppversenyek területén mindössze öt bukmekegkedélyt adott ki a Lovaregylet igazgatósága már tíz bukmekegkedélyt öajtott kiadott. Az erre vonatkozó folyamodványokat már a mult hónapban be kellett adni s úgy tudjuk, hogy ötvennél is többen jelentkeztek erre a nem megvettendő jövedelmű állásra. A Lovaregylet igazgatósága az oddigi öt bukmekeg mellett öt új könyvesegkedélyt adott ki olyan föltétellel, hogy a kauciót, amely

80.000 pengő,

valamennyi könyvesnek 1928 január 8-án délelőtt 12 óráig kell deponálnia. Ehhez az övadékhöz az utjának esenkívül még 8000 pengőt kellett deponálnia az ugynevezett városi fogadóirodák részére. Sajjalra, miután a bukmekegerek az övadékos számlára fogynak

Faludi Béla (Mercur) győzött a bankszövetség hardversenyén

(A Reggel tudósítójától.) Az ujesztendő első vívóversenyét vasárnap a Pénzüntzeti Sportegyletek Szövetsége rendezte a Gerentsér-féle vívóteremben, ahol hét bank (Angol-Magyar, Hítelbank, Központi Takarékszövetkezet, Mercur, Pénzüntzeti Központ, Kereskedelmi és Postatakarék) részéről több mint harminc klassziskardvívó vett részt a küzdelmekben.

Holtverseny után Faludi, a Mercur egyetlen képviselője győzött.

Faludi volt a mezőny legússzerűsebb tagja, aki egyedül ment parád-riposztokra. A stílus embere Jele volt, míg szemre legszebb Windt, az utolsó helyezett vívott.

Részletes eredmény:

- Győztes: Faludi Béla (Mercur, Gerentsér-féle vívóterem), 2. Fuchs (Postatakarék), 3. Jele (Postatakarék), 4. Földváry dr. (Kereskedelmi), 5. Tuccerant dr. (Kereskedelmi), 6. Faludi (Pénzüntzeti Központ).
- A zsűriben Dénes Károly, Gőnczy Lajos, Kalmár István, dr. Szűcs Géza és dr. Szűcs József kifogástalanul működtek.

A székely-szebel tiszteletdíjakat az Angol-Magyar Bank, Hítelbank, Kereskedelmi Bank és a Postatakarékpénztár adományozták.

Az osztrák futball sikere. Brüsszelsből táviratozta a Reggel tudósítója: Az osztrák-belga válogatott mérkőzés az osztrákok 2:1 (1:0) arányú jól megérdemelt győzelmével végződött — 25.000 főnyi közönség előtt.

Tizenhat nemzet nevezett be eddig a Davis Cup európai zónájába. (A Reggel tudósítójától.) Sajátságos, hogy amióta a franciák elhódították a Davis Cup-öt, a tengerentúli országok is a kontinens nemzetével keresik az alkalmat a küzdelemre. Legutóbban a Filippinszigetek és Chile jelentették be nevezésüket az európai zónába. Az Észak-amerikai Egyesült Államok és Mexikó így egyedül maradnak az amerikai zónában. Nem kétséges tehát, hogy ez a körülmény az európai teniszsport hegemóniáját jelenti.

Ruizt leverték. Madridból táviratozták: Európa légsúlyú ökölvívóbajnokát, a spanyol Ruizt az olasz Quadriini 15 menet után pontozással legyőzte és ezzel megfosztotta címétől.

működni és pedig teljesen centrálisan,

miután a fix fogadások külön iródi is megszűntek. Vasárnap délig azonban az új bukmekegkedélyek közül csak

ketten tették le az előirt övadékokot.

Fischer Elek, aki évek előtt már működött mint ügötbukmekeg és Unterreiner Félix, a svábhegyi nagyszállodás fia, aki régi sportsmann, de ilyen minőségben most szerepel először. Így tehát Bauer, Gyöngy, Abonyi, Terray, Czinté, Fischer és Unterreiner az 1928. évi galoppversenyek engedélyezett bukmekegerei. Ez a szám azonban amint értesülünk — nem cégeses, mert a Lovaregylet igazgatóságának az az intenciója, hogy a bukmekegerek tizen legyenek. Így hát valószínű, hogy még újabb három bukmekegkedélyt fognak kiadni a közeljövőben.

második helyről diszkvalifikálják. Pogányt az iszlólónál kisebb balcsét éri.

III. Jégesillán-díj: 1. Kairo (4) Benkő. 2. Tarabos (p) Maszár F. 3. Almos (3) Kovács J. II. Im. Werndorf, Maugun, Vidor, Ott legy. Erős küzdelem. Tot.: 10:105, 18, 13, 14; olasz 10:38. Az első kör után Kairo áll el, Tarabos nagy tértátrányt rövidesen behozza, de Maszár minden egykezte ellenére sem tud győzni, mert Kairo eddigi tudását föllmulva, 315 kilométeridőben (ami a gyors pályán 28,5 átlagnak felel meg) biztosan győz. A bírói ítélet ezek küzdelmeiről szomorú, de a küzdelem valójában csak látszat volt. Benkő életének legszebb versenyét hajtotta a hatalmasan följavult Kairo szüljában.

IV. Kettesfogalú amatőrverseny: 1. Kritikus-Pilger (4) Gerstl. 2. Miss Franciska-Werndorf (1 1/2) Koch. 3. Hir-Hoppes (1 1/2) Baranyai. Im. Praetis-Radosko. Küzdelem. Tot.: 10:24; olasz 10:26. A Kritikus-Pilger-fogat az első körben és közvetlen előt, Miss Franciska-Werndorf a második és a harmadik körben hibáz. Az utóbbi vehemens támad az egyenesben, de a Kritikus-Pilger-fogatnak meg van annyi ideje, hogy hibáját a cél előtt parirozassa.

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

„Világosság” könyvnyomda Rt. Budapest, VIII. Conti-u. 4. Műszaki igazgató: Deutch D.

Ügötversenyek

A hírleren megindult olvasás a szánversenyek lebonyolítását megkezdte. A vasárnapi versenyeket szűknyom futottak. A barátságatlan időben megcsappant ugyan az érdeklődés, de a havas sárban uszó neztőren így is akadott több mint 2000 nézője a versenyeknek. A totalizátor forgalma is lényegesen alulszál. A B. C. V. E. úgy határozott, hogy a január 15-ére leirt szánversenyek csak megfelelő időjárás esetén tartja meg. A második nap sportja mögötte maradt az előző napéniak, a hetes átlag így is megvolt. Vasárnap 9 ügöt startolt, a négy verseny közül kettő megkezdést hozott. A versenyek pontosan 2 órákor kezdtek és a sima startok lehetővé tették a versenyeknek 1/4 órára való befejezését.

Részletes eredmények:

- I. Hévírág-díj: 1. L'amoureuse (6) Zwilling. 2. Buba (1 1/2) Kovács J. II. 3. Avanti I. (3) Feiser. Im.: Mikszl, Igen 5, Alabaster, Patyólat, Biztosan. Tot.: 10:14, 25, 12, 14; olasz 10:39. Az előlirt induló L'amoureuse kitűnő startot kap és biztosan bevezet.

II. Faoyon-díj: 1. Slovan (1 1/2) Maszár F. 2. Cirrus (2) Zwilling. 3. Bien aimé (5) Hauser. Im.: Vétok, Blanka M., Pogány, Vince. Küzdelem. Tot.: 10:30, 12, 21, 26; olasz 10:41. Slovan nyomban élre áll és végig vezetőre küzdelem után nyer. A második körben Vince erőse támadást intéz a lehaló Slovan ellen, de a heves fűben Vince is kizárja minden erejét és mint szoros második a célban már galoppba ugry át és ezért a